

Delårsrapport augusti 2024

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	8
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	9
2.2.1	Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.	9
2.2.2	Segregationen i Göteborg ska brytas.	9
2.2.3	Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.	9
2.2.4	Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.	10
2.2.5	Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.	10
2.2.6	Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.	11
2.2.7	Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.	11
2.3	Övrig väsentlig information	12
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	14
3.1	Väsentliga personalförhållanden	14
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR- perspektiv.....	14
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	14
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning - Uppföljning av Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024- 2026.....	15
3.2	Ekonomisk uppföljning	16
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag	16
3.2.2	Utfall till och med perioden	16
3.2.3	Prognos.....	24
3.2.4	Investeringsredovisning.....	24
3.2.5	Uppföljning av kapitalkostnader.....	31
3.2.6	Uppföljning av investeringsrelaterade driftkostnader	32
3.2.7	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	32

3.3	Uppföljning av budgetavvikelser	32
3.3.1	Förvaltningens förslag till åtgärder.....	32
3.3.2	Uppföljning av beslutade åtgärder	33
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	34
3.4.1	Uppföljning avtalssamverkan.....	34
3.4.2	Sammanhållen stadsutveckling	35
4	Styrinformation till nämnden.....	38
4.1	Nämndens mål och indikatorer	38
4.1.1	Grunduppdrag.....	38
4.1.2	Utvecklingsarbete.....	42
4.1.3	Dem vi är till för	44
5	Redovisning av nämndens uppdrag	45
5.1	Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i och utanför budget	45

1 Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för att viktiga samhällstjänster fungerar. Det handlar om att försörja invånare och övriga brukare i staden med dricksvatten samt att hantera avlopp, avfall och skyfall.

Verksamhetens utveckling

Kretslopp och vattens tjänster och leveranser har fungerat väl under perioden. Måluppfyllelsen är till största del god avseende resultaten mot kund inom kärnverksamheten. Kvaliteten inom kundservice har återställts gällande svarstider och kundfakturerings.

Förvaltningen har ökat sin förmåga att genomföra projekt inom VA-verksamheten vilket bidrar till leveranssäkerhet och systemets funktion. Läckaget från dricksvattennätet når sin lägsta nivå någonsin och trenden för förnyelsetakten av ledningsnäten med tillhörande anläggningar är positiv. Under perioden har inga stora avvikelser avseende leverans eller kvalitetspåverkan inträffat i VA-systemet. Produktionen av dricksvatten har skett utan stora störningar och hälsosamt vatten har levererats. Avloppsavledningen har fungerat som avsett men med mer bräddning och nödavledning till följd av stora nederbördsmängder.

Avfallsverksamheten har under perioden fungerat väl. Avfallsverksamhetens ansvarsområde har utökats kraftigt jämfört med föregående år genom övertagandet av förpackningsinsamlingen från årsskiftet. Insamlingen av förpackningsavfall har fungerat enligt plan och förvaltningen tar sig an och förbereder insamlingssystemet för att klara införandet av fastighetsnära insamling successivt fram till 1 januari 2027. Det stegvisa införandet av obligatorisk matavfallssortering pågår och bidrar till ökade matavfallsmängder, vilket är positivt.

Ekonomiskt resultat

VA-verksamhetens utfall för perioden jämfört med budget uppgår till - 24,3 mnkr. Prognosen för helåret är ett underskott på - 51 mnkr jämfört med budget. Underskottet kan i huvudsak förklaras av en icke budgeterad ökning av pensionsskulden om drygt 40 mnkr samt ökade räntekostnader.

Avfallsverksamhetens utfall för perioden jämfört med budget uppgår till - 9,9 mnkr. Prognosen för helåret är - 25,2 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen förklaras främst av högre driftkostnader för återvinningsstationer och annan förpackningsinsamling samt för matavfallshantering än vad som budgeterats.

Återbrukets ekonomi följer budget.

Investeringsutgifterna har ökat enligt plan. Årsprognosen 2024 för investeringar inom samtliga investeringsområden exklusive exploateringar, uppgår till 1 571 mnkr, vilket innebär en avvikelse mot årsbudget om 34 mnkr.

Utveckling inom personalområdet

Förvaltningens personalvolym har ökat enligt plan och tillgången på kompetens är i nivå med behovet. Vissa yrkesgrupper identifieras dock som svårrekruterade på både lång och kort sikt. Åtgärder har vidtagits för säkrad kompetensförsörjning.

Politiska mål och uppdrag

Förvaltningen bidrar positivt till kommunfullmäktiges budgetmål och bedömer att intentionerna i budget samt i program och planer följs. Uppdragen från kommunfullmäktige pågår enligt plan.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Verksamhetens utveckling

Kretslopp och vatten har tre definierade huvudprocesser:

- Kontinuerligt leverera vatten till rätt kvalitet
- Avleda och rena avlopp för hälsa och miljö
- Samla in och behandla avfall för god resurshushållning

I alla huvudprocesser inkluderas långsiktig planering för ett hållbart samhälle. Processerna ska skapa största möjliga nytta, resultat och nöjdhet för dem vi är till för och vara ett stöd i ledning och styrning för chefer och medarbetare.

Tabellen nedan syftar till att visa hur väl förvaltningen lyckas med sitt uppdrag sett till huvudprocesserna. Tabellen innehåller mått som tagits fram utifrån en grundlig analys av bland annat reglementet och budgethandlingar.

Tabellen innehåller tre perspektiv: kund, miljö och verksamhet. Kundperspektivet handlar om hur vi skapar nytta för dem vi är till för. Miljöperspektivet synliggör hur förvaltningen minskar den miljöbelastning som ligger i uppdraget, avseende avfall, dricksvatten och avlopp. Verksamhetsperspektivet syftar till att följa upp hur processer bedrivs. Exempel på sådana mått är effektivitetsmått som kostnad per ansluten, intern miljöbelastning CO2, handlingsplaner för nödvatten och nivå på reinvesteringar.

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall perioden 2024	Prognos helår 2024
Verksamhet: Klimatavtryck totalt CO2 ekvivalenter (internt arbete totalt) a)	Ingen mätning	Beräkning pågår	Årsbasis	-
Avfallsverksamhet				
Kund: antal klagomål på hämtningen (dec-dec)	1 045 st	560 st	637 st b)	Ingen prognos
Kund: andel nöjda användare (viktat medelvärde villa o lägenhet)	66 %	73 %	Ingen mätning c)	Ingen mätning
Miljö: Öka matavfall till biogas och näringsåtervinning (ton)	22 492 ton	22 541 ton	16 110 ton	24 500 ton
Miljö: Minska avfallet till förbränning (ton)	136 118 ton	130 932 ton	87 338 ton	131 000 ton

Verksamhet: Total kostnad per person exkl. slam (kr/år)	883 kr	938 kr	Årsbasis	
VA-Processer				
Kund vatten: Dricksvattenkvalitet (antal prov med överskridet parametergränsvärde, ospolade)	d)	7 st	1 st	-
Kund vatten: Leveransavbrott på ledningsnät (minuter per brukare)	16,54 min	10,72 min	Årsbasis	-
Kund vatten: Risk för leveransavbrott, antalet avbrottsminuter per år för genomsnittsbrukare, CML e)	e)	1 582 CML	Årsbasis	-
Kund avlopp: Översvämningsärenden (antal anmälda, st)	84 st	64 st	39 st	-
Miljö avlopp: Andel biologiskt renat spillvatten, inklusive Ryaverket (%) f)	95,6 %	96,9 %	92,9 %	94 %
VA-gemensamt				
Kund: Andel nöjda brukare (VA, %)	Inga mätningar	Inga mätningar	Inga mätningar	Inga mätningar
Verksamhet: Total kostnad per ansluten (VA, kr/ansluten och år)	2 050 kr	2 264 kr	1 659 kr	2 563 kr
Verksamhet: Nyinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) g)	834 kr	1 142 kr	858 kr	1 441 kr
Verksamhet: Reinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) g)	246 kr	410 kr	317 kr	614 kr
Skyfallshantering				
Kund: Ackumulerad utbyggd kapacitet för skyfallsvolym (m3)	0 m3	3 835 m3	5 485 m3	5 485 m3
Verksamhet: Skyfall och havsnivåskydd - handlingsplan status	Förbättring krävs	Förbättring krävs	årsbasis	årsbasis

I tabellen avser utfall för perioden januari till augusti 2024, om inte annat anges. VA-processernas indikatorer kan variera med årets olika årstider, främst nederbörd. De är därför svåra att prognostisera.

a) Klimatavtryck tCO₂e, beräkning gjord för 2020 (25 614/34 269 tCO₂e) och kommer att göras igen för 2023 när data är insamlat, därefter på årsbasis.

b) Kund - antal klagomål: Angivet för perioden december 2023 - juli 2024.

c) Kund - andel nöjda användare: mätning genomförs vartannat år

d) Ny mätmetod från och med 2023

e) CML står för Customer Minutes Lost och beräknas genom en så kallad felträdsmodell, görs ej årligen för tillfället

f) Biologisk renat spillvatten är allt spillvatten som genomgått fullständig rening på Ryaverket. Övrigt är det spillvatten som bräddats eller nödavletts före Ryaverket eller

enbart genomgått mekanisk rening på Ryaverket.

g) Ny- och reinvesteringar anges exklusive Gryaab's investeringar i avloppsreningsverket som ingår i avgift till Gryaab och inte belastar Kretslopp och vattens investeringsbudget. Antal anslutna beräknas till 602 853 st (99,3 % av invånarna i Göteborgs kommun).

Avfallsverksamhet

Insamlingen har kunnat genomföras utan större störningar och antalet kundklagomål på avfallshämtningen har varit få under perioden. Mätningar av kundnöjdhet genomförs vartannat år. Mer matavfall har sorterats ut, vilket kopplas till att det successiva införandet av obligatorisk sortering pågår. Denna sortering i kombination med hushållens mer ansträngda ekonomi bidrar även till att minska restavfallsmängderna. Den ökade sorteringen och minskade restavfallsmängden följer en trend och bidrar till förvaltningens långsiktiga mål, som även finns i avfallsplanen. Den totala årskostnaden per invånare följs endast upp årsvis när antalet invånare och ekonomiskt utfall är kända.

VA-processer

Dricksvattenkvaliteten har varit god och inga spolade prover visar på överskridet parametergränsvärde. Måttet redovisas i tabellen utifrån lagkrav i dricksvattenföreskrifterna. Januari hade många akuta läckor, men är nu tillbaka på en normal nivå för årstiden. Bräddning och nödavledning ökade på grund av betydligt mer nederbörd och snösmältning än normalt. Vanligen är det mindre bräddning under höst och vinter, vilket troligen kommer förbättra utfallet något på helårsbasis. Trots nederbörden har antalet översvämningar legat på en låg nivå under perioden, främst för att regnet varit utspritt. Den ökade mängd nederbörd är också orsaken till att mindre avloppsvatten än normalt har genomgått biologisk rening.

VA-gemensamt

VA-verksamhetens totala kostnader (per ansluten) ökar jämfört med föregående år. Förutom normala pris och löneökningskostnader ökar kostnaderna för pensionsskulden och räntekostnaderna. Pensionsskulden är svår att budgetera då nya antaganden förändrar beräkningsgrunderna periodvis. Kostnaderna för att låna till investeringarna ökar mest av att låneskulden ökar men också av något förhöjda räntor. Orsaken till ökade lån och avskrivningar är den intensiva investeringstakten som pågår.

Skyfallshantering

Fram till augusti 2024 har anläggningar motsvarande en ackumulerad volym på 5 485 m3 anlagts i befintlig stad, vilket också är årets prognos. Det är lägre än planerat på grund av försenade projekt.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
AVFALLSVERKSAMHETEN		
Förändring antal tömningar i år/föregående år	8,7 %	9 %
Förändring vikt matavfall, grovavfall, restavfall i år/föregående år	1,5 %	1,5 %
Förändring antal besök på återvinningscentraler i år/föregående år	10%	10 %
Förändring intäkter i år/föregående år	27,6 %	30,0 %
Förändring kostnader i år/föregående år	33,0 %	31,7 %

VA-VERKSAMHETEN		
Förändring försåld mängd vatten i år/föregående år	1,8 %	0,4 %
Förändring intäkter i år/föregående år	13,8 %	12,6 %
Förändring kostnader i år/föregående år	14,2 %	14,2 %

Avfallsverksamheten

Befolkningsökningen samt att fler kunder har behållare för matavfallssortering ökar antalet tömda avfallsbehållare under perioden jämfört med förra året. Volymförändringen med det utökade ansvaret för förpackningsinsamling omfattas inte av detta mått. Antal besök på återvinningscentralerna följer en pågående trend och har ökat jämfört med samma period föregående år.

Den kraftiga intäktsökningen utgörs dels av taxeintäkter, dels av ersättning för förpackningsinsamling. Kostnadsökningen speglar både prisökningar och ökad avfallshantering, men främst det utökade ansvaret för förpackningsinsamling som tillkommit under 2024. Kostnadsökningen är större än intäktsökningen, kopplat till svårigheter att budgetera för de nya uppdragen avseende förpackningsinsamling.

VA-verksamheten

Vattenförbrukningen är i stora drag oförändrad för året. En svag ökning under perioden men i stort sett oförändrad för helåret.

VA-verksamhetens totala intäkter ökar i linje med taxehöjningen på 13 %. De rörliga taxeintäkterna ökar något mer än vad som budgeterats för året. Kostnaderna ökar mer under året vilket till beror på ökande pensionskostnader och ökande räntekostnader (se kap 3.2 Ekonomisk uppföljning).

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Inga väsentliga avvikelser under perioden
<i>Orsak till att avvikelserna uppstått</i>
<i>Konsekvenser för de verksamheter som är till för</i>
<i>Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer</i>
<i>Ekonomiska konsekvenser</i>
<i>Vidtagna åtgärder</i>

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

Redovisningen nedan utgår från omhändertagandet av målen i nämndens budget och verksamhetsplan 2024.

2.2.1 Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Kretslopp och vatten levererar vatten-, avlopps- och avfallstjänster till stadens hushåll, verksamheter och näringsliv. Förvaltningen levererar dessa fundamentala tjänster med samma kvalitet oavsett socioekonomiska förhållanden, genom att samma tekniska krav gäller i alla områden. I kundkontakter säkerställs jämlikt bemötande av bland annat förvaltningens kundservice. Att förvaltningen förser staden med dessa tjänster och säkerställer att arbetet utförs med hög kvalitet och långsiktighet är en förutsättning för att Göteborg ska vara en trygg och jämlik stad.

Stadens mål om en trygg stad omsätts även via brottsförebyggande arbete i enlighet med stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026, med tonvikt på åtgärder för att motverka ekonomisk brottslighet. Förvaltningen arbetar aktivt med att motverka bland annat korruption och liknande brottslighet genom att delta i myndighetsinsatser inom området, exempelvis projektet Osund konkurrens. Vidare är förvaltningens kris- och beredskapsarbete centralt för att skydda och trygga stadens invånare. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med riktlinjer, rutiner och kunskapshöjande insatser inom organisationen i syfte att säkra organisationens förenlighet med stadens plan för civil beredskap 2024–2027.

Förvaltningen har regelbundna dialoger med bland annat fastighetsägare och i de fall där det är aktuellt hålls även samråd i samband med framtagandet av nya avfallsföreskrifter. Stadens medborgare har även möjlighet att vara delaktiga och uttrycka sina synpunkter genom att förvaltningen är nåbar och synlig, exempelvis genom att ha en lättillgänglig kundservice eller närvara vid olika mässor.

Förvaltningen bedömer att dessa insatser sammantaget bidrar till målet.

2.2.2 Segregationen i Göteborg ska brytas.

Kretslopp och vatten verkar för att skapa likvärdiga livsvillkor genom att säkerställa en god vattenförsörjning, avfalls- och avloppshantering oavsett vilket område man bor i, vilket förväntas bidra till måluppfyllelse för detta mål. Förvaltningen deltar i Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026. Inom ramen för detta arbete ska nämnden motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet.

Kretslopp och vatten använder klarspråk i all kommunikation i syfte att göra kommunikationen lättillgänglig för alla målgrupper. Förvaltningen arbetar för att motverka de exkluderande och diskriminerande strukturer som beskrivs i Göteborg Stads budget 2024. Det sker i huvudsak via rekryteringsprocessen och det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Förvaltningen bedömer att insatserna bidrar till målet, främst genom att skapa likvärdiga livsvillkor.

2.2.3 Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Kretslopp och vatten har med stöd av personalförsörjningsplaner identifierat vilka yrkesgrupper som är svåra att rekrytera på kort och lång sikt. Utifrån behoven har

åtgärder tagits fram, så som lärlingsprogram, kompetensöverföring inom organisationen och samverkan med näringsliv.

Förvaltningen har lyckats väl med sina rekryteringsförfaranden det senaste året, med fler ansökningar och en ökad procentuell tillsättning än tidigare. Många befintliga anställda byter tjänst inom förvaltningen vilket kan indikera att förvaltningen blivit en mer attraktiv arbetsgivare.

Förvaltningen bedömer att genomförda och planerade åtgärder bidrar till att säkra nödvändig kompetens enligt stadens mål trots identifierade utmaningar.

2.2.4 Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Kretslopp och vatten bidrar till att stadens grönområden är en tillgång i hanteringen av dagvatten och skyfall, bland annat inom ramen för stadens klimatanpassningsarbete (Göteborgs Stads klimatanpassningsplan 2024–2026).

Förvaltningen deltar tillsammans med övriga stadsutvecklande förvaltningar i taktisk planering för att tillse att stadsutvecklingen går i takt och sker utifrån gemensamma prioriteringar samt i det pågående processarbetet för gemensam plan- och exploateringsprocess (PLEX). För att säkra samordning och genomförande deltar förvaltningen i Övergripande inriktning för samordnad stadsutveckling (ÖISS). ÖISS avser att vara ett av flera underlag i en taktisk planeringsprocess.

Kretslopp och vatten bidrar aktivt i alla faser i plan- och exploateringsprocessen, såväl planerande som genomförande samt bidrar till Stadsbyggnadsförvaltningens genomförande av ett uppdrag från Kommunfullmäktige om framtagande av typlösningar för dagvattenhantering, grön och robust stad samt kartläggning av grön infrastruktur.

Förvaltningen arbetar för att uppfylla de mål som fastställts i Göteborgsregionens vattenförsörjningsplan genom att förstärka och utöka stadens vattenförsörjningssystem. Genom att exempelvis installera ultrafilter på båda stadens vattenverk garanteras stadens dricksvattenkvalitet och minskar kemikalieanvändningen.

Förvaltningen bedömer att insatserna bidrar till staden som stadsutvecklande organisation där klimatanpassning är en betydande del.

2.2.5 Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Kretslopp och vatten arbetar aktivt med målen inom stadens miljö- och klimatprogram om en minskad klimatpåverkan och en hög biologisk mångfald. Kretslopp och vatten har beslutat om miljö- och klimatmål i linje med stadens mål och integrerat dessa i förvaltningens styrning. Förvaltningen vidtar åtgärder för minskad klimatpåverkan i samtliga delar av kärnverksamheten. Åtgärder som minskar utsläppen som uppstår i samband med bygg- och anläggningsprojekt utgör här en central del. Klimatpåverkan minskas även genom att vidta åtgärder inom elektrifiering utifrån stadens elektrifieringsplan. Exempelvis har antalet eldrivna tunga fordon inom avfallsentreprenader ökat och projekt genomförts för ökad elektrifiering inom anläggningsprojekt.

För att bidra till biologisk mångfald har förvaltningen bland annat genom reviderade skötselavtal kunnat skapa högväxande gräsytor/ängar samt lagt både gröna tak och sedummattor på grussytor. Nya rutiner och tydligare

ansvarsfördelning för hantering av invasiva växter har tagits fram.

Kretslopp och vattennämnden ställer sig bakom Renovas inriktning att fortsätta utreda inför ett eventuellt investeringsbeslut om att implementera CCS/CCU-teknik (koldioxidinfångning) på en förbränningslinje på Sävenäs avfallskraftvärmeverk. Om implementering genomförs i enlighet med inriktningen eller i den snabbare takt som nämnden önskar, kommer klimatbelastningen minska från behandlingen av det avfall som Kretslopp och vatten ansvarar för och bidra till klimatmålet i stadens miljö- och klimatprogram (se 2.3.).

Förvaltningen bedömer att åtgärderna bidrar till måluppfyllelse inom miljö-och klimatområdet, men ser att genomförandetakten sannolikt behöver öka.

2.2.6 Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Kretslopp och vatten bidrar till en välfärd som tillgodoser göteborgarnas behov genom att förse staden med insamling och behandling av avfall, leverans av dricksvatten samt avledning av avloppsvatten. För att upprätthålla leveransförmågan på lång sikt görs investeringar i utbyggnad samt förnyelse av anläggningar och andra produktionsresurser. Exempel på insatser som görs inom vatten och avlopp för att möta behoven är att öka förmågan inom klimatanpassning och hantering av skyfall. Inom avfallsområdet är fastighetsnära förpackningsinsamling ett exempel på hur verksamheten utvecklas för att möta göteborgarnas behov. Förvaltningen arbetar aktivt med att utveckla kommunikationen med våra kunder och mäter exempelvis synpunkter så som kundnöjdhet och klagomål i flera olika mätpunkter. Denna information används bland annat som indikatorer i delårsuppföljningen och ligger till grund för vidare utveckling av förvaltningens förmåga att möta invånarnas behov.

Förvaltningen bedömer att insatserna har bidragit till en välfärd som möter göteborgarnas behov.

2.2.7 Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Kretslopp och vatten verkar för att uppfylla målet om bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor genom att omsätta målet i praktisk handling via två beslutade arbetsmiljömål som hela organisationen ska arbeta utifrån. Det ena målet är att fördubbla rapportering av riskobservationer och tillbud jämfört med föregående år. Syftet är att arbeta aktivt med rapportering av tillbud då det ger kunskap om var det finns arbetsmiljörisker i verksamheten. Kännedom om risker gör det möjligt att agera i ett tidigt skede och hantera riskerna på lämpligt sätt. Det andra målet är att stärka samverkan genom APT. Samverkan är en förutsättning för att förebygga problem, hitta lösningar och utveckla verksamheten. Målet är att alla medarbetare och chefer ska få delta i APT som uppfyller både kvantitativa och kvalitativa krav enligt samverkansavtal 2024.

Rapporteringen har fördubblats jämfört med samma period föregående år. Utifrån den ökade rapporteringen har förvaltningen identifierat de tre största riskerna i arbetsmiljön och planerat åtgärder utifrån dessa. Statistik avseende sjukfrånvaro, tillbud med flera indikatorer följs regelbundet upp och årlig utvärdering på förvaltningsnivå sker utifrån medarbetarenkäten.

Förvaltningen bedömer att organisationens förmåga att säkerställa en god arbetsmiljö ständigt förbättras.

2.3 Övrig väsentlig information

Ansvar för förpackningsinsamling från hushåll

Kommunerna tog över ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall från hushåll vid årsskiftet. För närvarande omfattar det insamling från återvinningsstationer och från de flerbostadshus som har fastighetsnära insamling. Driften av detta fungerar enligt plan. Förvaltningen har under sommaren rapporterat till Naturvårdsverkets kartläggning att cirka 50 miljoner kronor av kostnaderna för 2024 förväntas inte täckas av den fastställda ersättningen, utifrån första kvartalets erfarenheter. Senare beräkningar visar på ett underskott omkring 35 miljoner kronor.

År 2027 ska insamlingen ha utökats så att alla hushåll i både flerbostadshus och småhus erbjuds fastighetsnära insamling av förpackningar. Under 2025 kommer de första småhusen få fastighetsnära insamling i tvåfackskärl. För den utbyggnad som kvarstår under 2026 och 2027 finns stora ekonomiska osäkerheter avseende kommande kostnader. Förvaltningens preliminära bedömning är att mindre än hälften av det förpackningsavfall som idag samlas in från hushåll i flerbostadshus samlas in fastighetsnära och att en omfattande utökning därför behövs. Många fastighetsägare ser att det kan bli svårt att få plats med den insamling som krävs.

Yttrande över Renovas beslut i koldioxidfrågan (CCS/CCU)

Under våren beslutade Renovas styrelse om en inriktning avseende infångning och lagring eller nyttjande av koldioxid (CCS/CCU). Inriktningen innebär att fortsätta utreda en första utbyggnad som kan fånga koldioxidutsläppen från en förbränningslinje till år 2030, och att ytterligare implementeringar därefter kan ge netto-nollutsläpp senast år 2045. Renova har efterfrågat delägarkommunernas ställningstagande till inriktningen. Kretslopp och vattennämnden har beslutat om ett yttrande som underlag för kommunfullmäktiges ställningstagande. Nämnden tillstyrker Renovas inriktning och bedömer att den följer de principer som finns i miljölagstiftningen, men ser att inflödet av plastprodukter som förbränns måste minska. Vidare behöver takten öka i implementeringen av koldioxidinfångning då inriktningen inte bidrar fullt ut till att Göteborgs klimatmål till 2030 kan uppnås.

VA - Gryaabs utbyggnad - projekt Nya Rya

Gryaabs projekt för byggnation av ett nytt avloppsreningsverk, Nya Rya, pågår enligt plan. Programarbetet pågår och vissa delar såsom pumpstationen för ingående avloppsvatten är i förprojektering och ansökan om tillstånd har skickats in. Hittills är projektets uppskattade kostnad 4 – 6 miljarder kronor. Kretslopp och vatten har efterfrågat en kalkyl för projektet från Gryaab, som kommer återkomma med det under året. Projektets syfte är att avloppsreningen ska uppfylla kraven i förväntat nytt miljötillstånd för verksamheten från år 2036. Kretslopp och vatten har varit delaktiga i framtagandet av uppdaterade flödes- och befolkningsprognoser, vilket är underlag för dimensionering av den nya anläggningen. Taxepåverkan från projektet för VA-kollektivet i Göteborg bedöms i nuläget vara begränsad. På längre sikt kommer taxepåverkan att öka, och avgiften som Gryaab tar ut kommer att öka med 33 procent enligt deras ekonomiska långtidsplan 2025 – 2034.

Dricksvattenförsörjning ur ett regionalt perspektiv

Göteborg är till stora delar beroende av Göta älv för råvattenförsörjning, men även Delsjöarna och Rådasjön ingår i försörjningssystemet. Skyddet av Göta älv är centralt och förvaltningen bevakar frågor kopplat till vattenskyddsområdet. Klimatförändringarna kommer på sikt att påverka råvattenförsörjningen avseende råvattenanläggningar och kvalitetsstörningar på råvatten. Samverkan med andra aktörer längs älven är och kommer att vara viktig, särskilt i ett förändrat klimat som påverkar råvattenförsörjningen.

Ett arbete med att säkra den långsiktiga försörjningen av råvatten pågår, med

utgångspunkt i mål från den beslutade regionala vattenförsörjningsplanen. Arbetet har bland annat skett inom projektet Stärkt råvattenförsörjning i Göteborgsregionen (SVAR), som drevs i Göteborgsregionens regi men leds av Kretslopp och vatten. I SVAR-projektet ingick även ett arbete tillsammans med Lerum för att säkerställa ytterligare råvatten från Mjörn, vilket stärker den regionala redundansen avsevärt. En slutsats är att ytterligare råvattenkällor för regionen kan bli aktuellt i framtiden för att säkra en trygg vattenförsörjning. Ytterligare uppföljning och djupanalys av den beslutade regionala vattenförsörjningsplanen bör prioriteras framgent för att säkerställa en trygg vattenförsörjning.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Väsentliga personalförhållanden

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2024	Utfall 2023
Årsarbetare	407,4	389,7	620	591,2
Total sjukfrånvaro (%)	4,7	5,4	5	5,6
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	23	20		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	44	39		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)			7,5	9

Avser mätperioden juli 2024 för sjukfrånvaro, avgångar och rekryteringar.
Data hämtad 2024-08-22

Avseende volymökningar av personal fortsätter förvaltningen huvudsakligen att växa enligt upprättade personalförsörjningsplaner. För 2024 är prognosen cirka 5 procent utifrån verksamhetens behov av teknisk kompetens, kvalificerade handläggare och utredare inom främst vatten och avlopp. Tillgången bedöms som relativt god, sett till förvaltningens rekryteringsanalys, men med vissa utmaningar.

Sjukfrånvaron ligger på 4,7 procent jämfört med föregående års resultat på 5,4 procent. Sjukfrånvaron har minskat under året, från en topp på 5,3 procent i januari till 4,7 procent ackumulerat i juli. Prognosen för sjukfrånvaron på årsbasis är ca 5 procent vilket är lägre än föregående år.

Hittills i år ligger personalomsättningen på 7,5 procent och nivån bedöms bestå för helåret.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Det övergripande läget inom HR-området bedöms fortsatt vara bra, vilket också förväntas hålla i sig för helåret. Utifrån ett HR-perspektiv ser förvaltningen inga avvikelser som påverkar möjligheten att fullgöra sitt uppdrag vare sig på lång eller kort sikt.

Sjukfrånvaron totalt visar inget alarmerande men den längre sjukfrånvaron ligger kvar på en något högre nivå. Analysen visar att det är skillnader mellan män och kvinnor vad gäller den längre frånvaron men det går inte att dra några större slutsatser av skillnaden. Analysen visar däremot att långtidssjukfrånvaron inte i

någon nämnvärd omfattning är arbetsrelaterad.

Förvaltningen har fokuserat på att öka antalet riskobservationer och tillbud för att bibehålla god arbetsmiljö, målet är en fördubbling vilket bedöms kunna nås för helåret. Förvaltningen har skapat stödmaterial för APT samt ändrat i agendan i syfte att höja kvaliteten på dessa möten och stärka dialogen mellan chef och anställd.

Genom en planerad övergång från tidsrapporteringsystemet IFS till Personec bedöms administrationen inom området minska.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning - Uppföljning av Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024-2026

3.1.3.1 Sammanfattande analys - kompetensförsörjning

Kretslopp och vatten har överlag haft en balanserad tillgång på kompetens och en stabil ökning i antalet anställda över tid. I rekryteringsförfaranden har förvaltningen lyckats bättre det senaste året, med fler ansökningar och högre procentuell tillsättning, vilket tyder på att förvaltningen har blivit en mer attraktiv arbetsgivare. Trots denna positiva utveckling har vissa yrkesgrupper, särskilt inom el, automation och IT, identifierats som svårrekryterade. Detta gäller även för projektledare och kontrollrumsingenjörer, där rekryteringar tenderar att avbrytas sent i processen.

Vid utgången 2023 låg personalomsättningen på nio procent, där nästan hälften av de som lämnar sin tjänst inom förvaltningen byter till andra tjänster inom organisationen. Detta visar på goda utvecklingsmöjligheter och en förmåga att behålla kompetens internt. För vissa yrkesgrupper, som kontrollrumsingenjörer och anslutningsingenjörer, är hög personalomsättning kombinerat med svårigheter att rekrytera en kritisk utmaning. Detta påverkar förvaltningens förmåga att leverera enligt sitt uppdrag och kan leda till ökade arbetsbelastningar och en försämrad arbetsmiljö.

På längre sikt förväntas behovet av både ingenjörer och driftpersonal öka, vilket ställer förvaltningen inför utmaningar på en konkurrensutsatt arbetsmarknad. Både bristande tillgång till kompetens på marknaden samt lönenivåer inom den privata sektorn är avgörande faktorer i konkurrensen. Förvaltningen planerar att hantera dessa utmaningar genom att återuppta lärlingsprogram och utveckla kompetenstrappor för att säkerställa att senior kompetens kan överföras inom förvaltningen. Ytterligare åtgärder är omtag i praktikprocess, samt engagemang i yrkeshögskolors ledningsgrupper och nätverk med andra aktörer inom VA-området. Framgent ser förvaltningen ett behov av att arbeta mer aktivt med insamling av avgångsorsaker, för att identifiera organisatoriska faktorer som kan minska personalomsättningen.

Digitaliseringen förväntas påverka flera yrkesgrupper inom förvaltningen, och det kommer sannolikt att krävas kompetensväxling för att möta nya arbetsformer och teknologiska krav. Även om inga större tjänster förväntas försvinna helt, kommer arbetsuppgifterna förändras i takt med tekniska framsteg, vilket kräver en kontinuerlig anpassning av kompetens och arbetsmetoder.

Sammanfattningsvis står förvaltningen inför både kort- och långsiktiga utmaningar inom kompetensförsörjning. Förvaltningen har dock visat förmåga att anpassa sig och tillämpa olika strategier för att säkra nödvändig kompetens, trots den förändrade arbetsmarknaden och ökade krav på intern kompetenshållning.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	1 509,2	1 479,3	29,8	1 246,8	2 275,0	2 263,7	2 220,7	1 922,2
Kostnader	-1 567,9	-1 525,9	-42,0	-1 310,4	-2 425,9	-2 409,9	-2 294,8	-2 024,4
Kommunbidrag	2,5	11,6	-9,1	11,6	17,9	19,68	17,4	18,2
Kommuninterna bidrag								
Resultat	-56,2	-34,9	-21,2	-52,1	-133,0	-126,6	-56,7	-84,0

3.2.2 Utfall till och med perioden

VA-verksamheten uppvisar för perioden ett negativt utfall jämfört med budget på - 24,3 mnkr. Prognosen för helåret är ett underskott på - 51 mnkr jämfört med budget. Underskottet kan i huvudsak förklaras av två händelser. Den ena är en icke budgeterad ökning av pensionsskulden om drygt 40 mnkr. Den andra är ökade räntekostnader, både på grund av en ökad ränta jämfört med den budgeterade, men också av en högre takt i upparbetade investeringsmedel än vad som förutsågs i budget. Om man bortser från dessa poster är prognosen för helåret att driftverksamheten håller sig inom budget.

Avfallsverksamheten uppvisar för perioden ett negativt utfall jämfört med budget på - 29,1 mnkr, vilket är en budgetavvikelse om - 9,9 mnkr. Prognosen för helåret är - 25,2 mnkr jämfört med budget, en försämring om 4,5 mnkr jämfört med senast lämnade prognos i maj. Försämringen beror till största delen av ökade kostnader för matavfallsinsamling och därtill relaterade kostnader i form av kärlinköp och påsar. Som nämnts i tidigare rapporter är kostnaderna för förpackningsinsamling inklusive återvinningsstationer fortsatt mycket högre än budgeterat.

Återbrukets prognos är i enlighet med budget.

Skyfall och Tekniskt vatten följer plan.

3.2.2.1 VA-verksamhetens utfall och prognos

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse	Prognos 2024	Budget 2024	Avvikelse	Utfall fg år
Taxeintäkter	903,2	888,8	14,4	1 343,9	1 340,1	3,8	1 185,9
Övriga intäkter	72,9	66,6	6,3	124	99,9	24,1	118,2
Summa intäkter	976,1	955,4	20,7	1 467,9	1 440,0	27,9	1 304,1
Personal- kostnader	-205,5	-178,2	-27,3	-312,4	-274,1	-38,3	-291,5
Köp av verksamhet (Gryaab)	-181,1	-187,1	6,0	-270,7	-280,7	10,0	-213,5
Övriga kostnader	-386,9	-388,2	1,3	-603,1	-582,4	-20,7	-574,7
Summa verksamhetens kostnader	-773,5	-753,5	-20,0	-1 186,2	-1 137,2	-49,0	-1 079,7
Avskrivningar	-116,5	-120,4	3,9	-185	-180,6	-4,4	-167,1
Finansiella kostnader	-110,4	-99,0	-11,4	-174	-148,5	-25,5	-106,8
Summa kapitaltjänst- kostnader	-226,9	-219,4	-7,5	-359	-329,1	-29,9	-273,9
Resultat/ Skuldförändring	-24,3	-17,5	-6,8	-77,3	-26,3	-51,0	-49,5

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgår till - 24,3 mnkr, vilket är en negativ budgetavvikelse om - 6,8 mnkr. Perioden präglas fortsatt av högre kostnader för el och energi samt en ökning av pensionsskulden och räntekostnader.

För helåret beräknas underskottet mot budget uppgå till - 51 mnkr. Jämfört med prognos maj är det en försämring med - 1,7 mnkr.

Underskottet kan, precis som tidigare rapporterats, i huvudsak förklaras av två händelser. Den ena är en icke budgeterad ökning av pensionsskulden om drygt 40 mnkr. Den andra är ökade räntekostnader, både på grund av en ökad ränta jämfört med den budgeterade, men också av en högre takt i upparbetade investeringsmedel än vad som förutsågs i budget. Om man bortser från dessa poster är prognosen för helåret att driftverksamheten håller sig inom budget.

Nedan förklaras avvikelserna mer i detalj.

Taxeintäkter

Taxeintäkterna fortsätter att ligga på en hög nivå i förhållande till budget (+ 14,4 mnkr). Överskottet kan härledas till den rörliga delen av taxan. Prognosen tar dock höjd för en viss återgång under senare delen av hösten, något som också kan noteras i de senaste månadernas utfall. För helåret prognosticeras överskottet att landa på 3,8 mnkr.

Övriga intäkter

För perioden uppgår avvikelsen till + 6,3 mnkr, men prognosen för helåret är ett överskott om 24,1 mnkr. Överskottet förklaras av ett par större externt beställda projekt, som inte varit budgeterade. Dels det pågående investeringsprojektet Björlanda pumpkedja, samt Västsvenska paketet Sprängkullsgatan. Dessa intäkter faktureras alltså staden, men innebär ingen resultatpåverkan för förvaltningen eftersom projekten har motsvarande kostnader.

Personalkostnader

Personalkostnader för perioden uppgår till - 205,5 mnkr, vilket är ett underskott om - 27,3 mnkr. Underskottet för perioden beror främst på en ökning av pensionsskulden men också på en underbudgetering hos en avdelning. För helåret bedöms underskottet uppgå till - 38,3 mnkr, där pensionsskulden i princip utgör hela underskottet. Pensionsskuldens ökning beror på en inflationsjustering, något som inte fångades i budgetarbetet under hösten. Även här pågår ett arbete med att få en förutsägbarhet av större förändringar. Stadsledningskontoret har den samlade kunskapen om förändringar i pensionsskulden och samarbetet mellan Stadsledningskontoret och förvaltningen har förbättrats.

Köp av huvudverksamhet

För perioden uppvisas ett resultat om + 6,0 mnkr jämfört med budget. För helåret bedöms överskottet uppgå till + 10,0 mnkr jämfört med budget. Budgeten på förvaltningen baseras på den prognos som lämnas av Gryaab under sommaren. Eftersom Gryaabs budget vid denna tidpunkt inte var helt färdigställd kan det innebära förändringar i deras slutliga budgeterade avgiftsuttag.

Övriga kostnader

För perioden uppgår överskottet till - 1,3 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen här förväntas dock öka till - 20,7 mnkr för helåret. Avvikelsen förklaras återigen av markinköpet som gjorts samt de externa kostnader som förvaltningen har för externt beställda projekt, något som finns beskrivet ovan. I övrigt gör förvaltningen bedömningen att flertalet kostnader visserligen kommer överstiga budget (el och energi bland annat), men detta kompenseras av lägre kostnader för andra poster. Däribland konsulter samt overhead-kostnader, det vill säga de övergripande stödfunktionernas kostnader.

Avskrivningar

Kostnader för avskrivningar uppgår för perioden till - 116,5 mnkr vilket är 3,9 mnkr bättre än budget. För helåret är dock prognosen ett utfall om 185 mnkr, vilket innebär ett underskott jämfört med budget om 4,4 mnkr, då aktiveringar av investeringsprojekt bedöms öka.

Räntekostnader

Räntekostnadernas avvikelse för perioden är - 11,4 mnkr jämfört med budget. För helåret bedöms detta underskott öka till - 25,5 mnkr. Till skillnad från förra året beror det dock inte bara på ökande räntekostnader, utan på grund av en hög takt i upparbetade investeringsmedel. Det betyder alltså att den totala låneskulden ökar

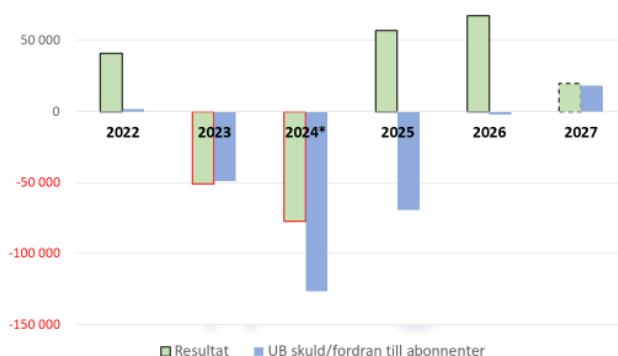
mer än vad som budgeterats.

Utveckling skuld/fordran till abonnent

Det prognosticerade underskottet innebär att fordran på abonnent fortsatt ökar. Budgeten antog en ökning av fordran om 26,3 mnkr, vilket nu prognosticeras till 77,3 mnkr. Det innebär att VA-verksamheten kommer att ha en utgående fordran på abonnenter om 128,9 mnkr för 2024. I taxeförslag 2025 och taxepplan 2026 omhändertags den utgående fordran och enligt plan skall skuld/fordran till abonnent vara återställt 2026. Enligt vattentjänstlagen ska en fordran/skuld regleras inom 3 - 5 år.

Utveckling skuld/fordran till abonnent, VA

2024 Prognos Delår Aug

Hållbar stad – öppen för världen

3.2.2.2 Avfallsverksamhetens utfall och prognos

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2024	Budget 2024	Avvik else	Utfall fg år
Taxeintäkter	432,4	433,6	-1,2	647,0	647,9	-0,9	582,4
Övriga intäkter	87,2	77,1	10,1	133,1	115,6	17,5	18,0
Summa intäkter	519,6	510,7	8,9	780,1	763,5	16,6	600,4
Personalkostnader	-21,6	-20,1	-1,5	-31,8	-30,7	-1,1	-26,7
Köp av huvudverksamhet	-456,2	-439,5	-16,7	-688,9	-657,9	-31,0	-524,3
varav behandling	-129,6	-129,2	-0,4	-189,8	-192,6	2,8	-170,3
varav insamling	-230,1	-244,3	14,2	-370,6	-365,8	-4,8	-292,0
varav övrigt (ÅVC:er mm)	-96,5	-66,0	-30,5	-128,5	-99,5	-29,0	-62,0
Övriga kostnader	-60,3	-59,8	-0,5	-99,2	-89,7	-9,5	-70,7
Summa verksamhetens kostnader	-538,1	-519,4	-18,7	-819,9	-778,3	-41,6	-621,7
Avskrivningar	-5,8	-6,2	0,4	-8,5	-9,3	0,8	-8,2

Finansiella kostnader	-4,8	-4,3	-0,5	-7,4	-6,4	-1,0	-4,8
Summa kapitaltjänst-kostnader	-10,6	-10,5	-0,1	-15,9	-15,7	-0,2	-13,0
Resultat/ Skuldförändring	-29,1	-19,2	-9,9	-55,7	-30,5	-25,2	-34,3

Avfallsverksamheten uppvisar för perioden ett negativt utfall på - 29,1 mnkr, vilket är en budgetavvikelse om - 9,9 mnkr. Prognosen för helåret är - 25,2 mnkr jämfört med budget, och innebär också en försämring om 4,5 mnkr jämfört med senast lämnade prognos i maj. Försämringen beror till största delen på ökade kostnader för matavfallsinsamling och därtill relaterade kostnader i form av kärlinköp och påsar. Som nämnts i tidigare rapporter är kostnaderna för förpackningsinsamlingen inklusive drift av återvinningsstationerna fortsatt mycket högre än budgeterat. Åtgärderna förvaltningen vidtagit för att minska underskottet har haft effekt. De planerade åtgärderna har rapporterats till nämnden innan sommaren.

Nedan förklaras avvikelserna mer i detalj.

Taxeintäkter

Underskottet för perioden uppgår till - 1,2 mnkr. För helåret bedöms avvikelsen till - 0,9 mnkr, vilket är att betrakta som marginellt.

Övriga intäkter

Övriga intäkter består främst av ersättning från Naturvårdsverket avseende förpackningsinsamlingen. Överskottet jämfört med budget för perioden om 10,1 mnkr bedöms öka till 17,1 mnkr för helåret. Förklaringen är att förvaltningen har ett bättre underlag att rapportera för beräkning av ersättning än vid budgetläggandet. Ersättningen bedöms bli högre än budgeterat, men trots det inte ge kostnadstäckning för den förpackningsinsamling som utförs.

Personalkostnader

För perioden uppgår kostnaderna till - 21,6 mnkr, vilket är 1,5 mnkr mer än budget. Prognosen för helåret är en negativ avvikelse om - 1,1 mnkr. Underskottet förklaras, precis som för VA-verksamheten, av en ökad pensionsskuld.

Köp av huvudverksamhet

För perioden uppvisar kostnadsslaget en avvikelse om - 16,7 mnkr. För helåret är prognosen ett underskott om 31,0 mnkr. Det beror i huvudsak på högre insamlingskostnader för återvinningsstationerna än förväntat, samt ökade kostnader för matavfallsinsamling, både i form av insamlingskostnader men även relaterade kostnader i form av kärlinköp och påsar.

Värt att notera är dock att viss del av underskottet hämtas hem av lägre kostnader för behandling av avfall (+ 2,8 mnkr).

Övriga kostnader

För perioden uppgår kostnaderna till - 60,3 mnkr, vilket är marginellt mer än budget. För helåret prognostiseras dock underskottet öka till - 9,5 mnkr. Återigen är det kopplat till kostnader för återvinningsstationer. I detta fall i form av städning och vinterväghållning, där kostnaderna varit svåra att förutse och budgetera för.

Kapitaltjänstkostnader

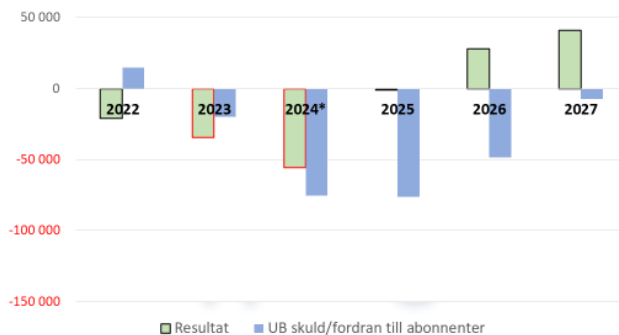
Inga större avvikelser noteras, vare sig för perioden eller för helåret, även om en högre ränta även påverkar avfallsverksamheten.

Utveckling av skuld/fordran till abonnent

I och med det prognostiserade resultatet ökar avfallskollektivets fordran till abonnenter med 55,7 mnkr. Utgående fordran uppgår därmed till 75,3 mnkr. Taxeförslaget 2025 och taxeplan 2026–2027 har som mål att återställa skuld/fordran till abonnent 2027. Med den nya prognosen krävs åtgärder för att planen i taxeärendet ska hålla.

Utveckling skuld/fordran till abonnent, Avfall

2024 Prognos Delår aug 2024

Hållbar stad – öppen för världen

3.2.2.3 Återbrukets utfall och prognos

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2024	Budget 2024	Avvik else	Utfall fg år
Intäkter	4,8	4,5	0,3	6,8	6,7	0,1	6,5
Personalkostnader	-4,0	-3,8	-0,2	-6,0	-5,7	-0,3	-5,6
Övriga kostnader	-0,6	-0,6	0,0	-0,8	-1,0	0,2	-0,9
Summa verksamhetens kostnader	-4,6	-4,4	-0,2	-6,8	-6,7	-0,1	-6,5
Avskrivningar							
Finansiella kostnader							
Summa kapitaltjänst-kostnader							
Resultat	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Återbrukets verksamhet löper i allt väsentligt på enligt plan, och redovisar för perioden ett positivt utfall om 0,2 mnkr, vilket är ett marginellt överskott jämfört med budget.

Försäljningsintäkterna prognostiseras att för helåret överstiga budget, samtidigt

som personalkostnaderna utgör en negativ avvikelse. För helåret är prognosen därför ett utfall i linje med budget.

3.2.2.4 Skyfall utfall och prognos

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2024	Budget 2024	Avvik else	Utfall fg år
Kommunbidrag	0	7	-7	10,5	10,5	0,0	9,2
Personalkostnader							
Övriga kostnader	-5,7	-7	1,3	-10,2	-10,5	0,3	-9,2
Summa verksamhetens kostnader	-5,7	-7	1,3	-10,2	-10,5	0,3	-9,2
Avskrivningar							
Finansiella kostnader	-0,2		-0,2	-0,3		-0,3	
Summa kapitaltjänst- kostnader	-0,2		-0,2	-0,3		-0,3	
Resultat	-5,9	0	-5,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Skyfallskollektivet uppvisar för perioden kostnader om totalt 5,9 mnkr. Förvaltningen avser avropa skattemedel för att täcka dessa. För helåret är prognosen oförändrad

3.2.2.5 Tekniskt vatten utfall och prognos

Tekniskt vattens pågående projekt uppvisar upplupna räntekostnader om totalt 5,9 mnkr, något som för helåret bedöms uppgå till 9,7 mnkr. Dessa bokas för närvarande upp som en upplupen intäkt, men kommer att faktureras vid projektets färdigställande.

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2024	Budget 2024	Avvik else	Utfall fg år
Intäkter	5,9	0,0	5,9	9,7	0,0	9,7	2,2
Personalkostnader							
Övriga kostnader							-0,3
Summa verksamhetens kostnader							-0,3
Avskrivningar							

Finansiella kostnader	-5,9	0,0	-5,9	-9,7	0,0	-9,7	-1,9
Summa kapitaltjänst-kostnader	-5,9	0,0	-5,9	-9,7	0,0	-9,7	-1,9
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

3.2.2.6 Effektiviseringar

Kretslopp och vatten utvecklar kontinuerligt sin verksamhet för att säkerställa att den bedrivs ändamålsenligt och effektivt. Flera effektiviseringsåtgärder har genomförts under perioden och flera åtgärder pågår. Nedan redovisas ett urval av större åtgärder och deras bedömda effekt på verksamheten.

Genomförda åtgärder

- Organisationsförändringar på flera avdelningar. Ger möjlighet till effektivare arbetssätt, bättre resursnyttjande och mer effektiv investeringsverksamhet.
- Översyn kontorslokaler Alelyckan. Extern hyresgäst flyttar in i våra befintliga lokaler den 1 november 2024. Åtgärden innebär ett effektivare lokalutnyttjande och en intäkt för Kretslopp och vatten för att kompensera för de hyreshöjningar som sker med anledning av högre räntor.
- Vidtagna åtgärder i vattenverkens processer som resulterat i att vattenverkens förbrukning av dricksvatten kunnat minskas.
- Åtgärder för att effektivisera insamling från återvinningsstationerna har minskat kostnaderna för städning.

Pågående åtgärder

- Genomförande av ny ekonomimodell. Syftar bland annat till utökade möjligheter att styra och följa upp verksamhetens kärnprocesser samt effektivare ekonomihantering.
- Projekt Smarta vattenmätare - automatiserad mätvärdesinsamling och förbättrad kundinformation. Införande av digitala vattenmätare ger möjlighet till läcksökning och i förlängningen minskade driftskostnader.
- Förbättrad flödesmätning i dricksvattenledningar med stöd av AI. Ger bland annat möjlighet att förutse och åtgärda framtida risker för ledningsbrott vilket i sin tur leder till minskade driftskostnader.
- Ökad digitalisering och automatisering inom flera områden, bland annat digital VA-ansökan, automatisering av vissa ärenden i det nya kundsystemet, e-tjänster.
- Införande av digitala nycklar till stadens avfallsutrymmen pågår vilket kommer effektivisera tömningsarbetet.

Uppföljningen av förvaltningens effektiviseringsarbete visar att det pågår ett aktiviteter med betydelse för processutveckling, nyttjande av modern teknik och bättre resursnyttjande. Sammantaget förväntas åtgärderna leda till ökad verksamhetsnytta och måloppfyllelse.

3.2.3 Prognos

3.2.4 Investeringsredovisning

3.2.4.1 Investeringar

År 2024

Belopp i mnkr	Årets ack utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
VA	-621	-1 122	-1 239	117
Inkomster	87	117	0	117
Utgifter	-708	-1 239	-1 239	0
varav reinvestering	-191	-370	-315	-55
varav nyinvestering	-517	-869	-924	55
Avfall	-10	-30	-46	16
Utgifter	-10	-30	-46	16
varav reinvestering	0	-2	-2	0
varav nyinvestering	-10	-28	-44	16
Delsumma VA och Avfall	-631	-1 152	-1 285	133
Skyfall skattefinansierat	-1	-2	-20	18
Tekniskt vatten	-213	-300	-300	0
Investeringsnetto	-845	-1 454	-1 605	151
Exploatering	-82	-176	-220	44
Inkomster	32	44	0	44
Utgifter	-114	-220	-220	0
Netto	-927	-1 630	-1 825	195

Planperioden 2021-2025

Belopp i mnkr	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025	Avvikelse
Inkomster	258	358	0	358
Utgifter	-3 383	-5 726	-5 761	35
varav reinvestering	-747	-1 332	-1 277	-55
varav nyinvestering	-2 636	-4 394	-4 484	90
Investeringsnetto	-3 125	-5 368	-5 761	393
VA inkomster	258	358	0	358
VA utgifter	-2 896	-5 003	-5 003	0

varav reinvestering	-746	-1 328	-1 273	-55
varav nyinvestering	-2 150	-3 675	-3 730	55
Avfall utgifter	-22	-116	-133	17
varav reinvestering	-1	-4	-4	0
varav nyinvestering	-21	-112	-129	17
Skyfall skattefinansierat	-13	-57	-75	18
Tekniskt vatten	-452	-550	-550	0
Investeringsnetto	-3 125	-5 368	-5 761	393
Exploatering	-237	-389	-538	149
Inkomster	194	289	0	289
Utgifter	-431	-678	-538	-140
Netto	-3 362	-5 755	-6 299	542

Tekniskt vatten. Prognos och budget är i faktiskt penningvärde liksom ackumulerat utfall. Investeringsramen i faktiskt penningvärde utökades till 550 mnkr efter hemställan i KF 2024-06-19.

Utgiftsprognosen för nyinvesteringar och reinvesteringar 2024 inom VA och avfall, skyfall och tekniskt vatten, exklusive exploatering, uppgår till 1 571 mnkr jämfört med årsbudgeten som är 1 605 mnkr. Avvikelsen är 34 mnkr. Avvikelsen förklaras av lägre utgifter för avfall (16 mnkr) och för skyfall (18 mnkr). Prognosen för inkomster är 117 mnkr för år 2024. Inga inkomster är budgeterade så därav är avvikelsen 117 mnkr.

Utgiftsprognosen 2021-2025 uppgår 5 726 mnkr jämfört med budget 5 761 mnkr. För planperioden är avvikelsen även 34 mnkr och förklaras i stycket ovan.

Exploateringsverksamhetens utgiftsprognos för planperioden överskrider med 140 mnkr. Det beror på högre utfall 2023 och 2024 jämfört med budget. I nomineringsförslaget 2025 äskas 140 mnkr till år 2025.

Förvaltningen har kraftigt ökat förmågan att genomföra VA-investeringsprojekt. Investeringarna har lett till ökad måluppfyllelse för förnyelse och förbättrad funktion som minskat tillskottsvatten och säkrare dricksvattenleverans. Utgiftsutfallet ökade 45 % år 2023 och beräknas öka ytterligare 27 % år 2024. Det är stor aktivitet i projekten, beställningar är gjorda och många projekt är i genomförandefas så utfallet beräknas öka under planperioden även under 2025 enligt budget. Aktiviteter har genomförts för att öka förmågan och investeringstakten i form av förändrade arbetssätt, förändrad organisation och ökad bemanning.

VA

Prognosen för VA verksamhetens nyinvesteringar och reinvesteringar 2024 är 1 239 mnkr och budget är 1 239 mnkr. Det är ingen avvikelse på sammanlagd nivå men en förflyttning av 55 mnkr från nyinvestering till reinvestering. Det förklaras av hög aktivitet och god framdrift i förnyelseprojekt inom områdena Drickvattensdistribution och Avloppsledning. 90 % av utfallet förklaras av volymökning. Vid analys av entreprenadindex för 2024 noteras knappt någon kostnadsökning.

Avfall

Prognosen för avfallsverksamhetens nyinvesteringar och reinvesteringar 2024 är 30 mnkr och budget är 46 mnkr. Avvikelsen är 16 mnkr där prognos är lägre än

budget. Avvikelsen beror på senarelagda investeringar.

Skyfall

Utgiftsprognosen för skyfall är 2 mnkr 2024 och budget är 20 mnkr. Avvikelse är 18 mnkr där prognos är lägre än budget. Avvikelsen förklaras av att större delen av investeringskostnaden för skyfallsprojekt Stabbeparken vid Östra sjukhuset och kommande projekt vid Sahlgrenska kommer tas av Västra Götalandsregionen.

Tekniskt vatten

Utgiftsprognosen för Tekniskt vatten är 300 mnkr 2024 vilket är samma som budget för 2024 efter godkänd hemställan i KF i juni.

Exploatering

Utgiftsprognosen för exploatering är 220 mnkr 2024 vilket är samma som budget.

Redovisning per område

År 2024

Investerings- område, mnkr VA- verksamheten	Årets utfall		Prognos helår		Budget helår	
	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink
Nyinvesteringar	-517	87	-869	117	-924	0
Reinvesteringar	-191		-370		-315	
Total	-708	87	-1 239	117	-1 239	0

Planperioden 2021-2025

Investerings- område, mnkr VA- verksamheten	Prognos 2021-2025		Budget 2021-2025	
	Utg	Ink	Utg	Ink
Nyinvesteringar	-3 675	358	-3 730	0
Reinvesteringar	-1 328		-1 273	
Total	-5 003	358	-5 003	0

Utgiftsprognosen för nyinvesteringar inom VA verksamheten är 869 mnkr jämfört med budget 924 mnkr. Avvikelse är 55 mnkr där prognos är lägre än budget. Utgiftsprognosen för reinvesteringar inom VA är 370 mnkr jämfört med budget 315 mnkr. Avvikelsen är 55 mnkr där prognos är högre än budget. Om man slår ihop områdena är det ingen avvikelse mellan årsprognos och budget.

Avvikelsen inom nyinvesteringar beror på ett antal olika orsaker. Det är förskjutningar av medelstora projekt inom området Avloppsledning (- 56 mnkr) samt fördröjd start av projektet överföringsledning Hisingen inom område Generalplan (- 12 mnkr). En annan orsak är fördröjd start av projektet kemlager (- 30 mnkr) som tillhör område Dricksvattenproduktion. Inom område Dricksvattendistribution är det god framdrift i projekten (+ 43 mnkr). Projekten kring Lindholmen-Frihamnen har ökat i omfattning och möjlighet finns att samordna med staden för att genomföra dem under 2024. Detta möjliggör en central ringled för att öka leveranssäkerheten i centrala staden. Vidare har möjligheten uppkommit att genomföra ett projekt i samverkan med Göteborg Energi som gör det möjligt att byta ut en viktig ledningssträcka fram till Bräcke

reservoar.

Avvikelsen inom reinvesteringar förklaras av god framdrift i projekten som leder till att förnyelsetakten ökar inom investeringsområdena Dricksvattensdistribution och Avloppsledning. Inom område Dricksvattendistribution har en ramavtalsleverantör ökat sin förmåga att genomföra röspräckningsprojekt vilket lett till volymökning.

Investeringarna syftar till förnyelse och förbättrad funktion som minskat tillskottsvatten och säkrare dricksvattenleverans. Avvikelsen har en mindre påverkan på verksamheten och måluppfyllelsen det här året.

Investeringsprognosen 2021–2025 för VA verksamheten är 3 675 mnkr och budget är 3 730 mnkr. Avvikelsen är 55 mnkr och förklaras i stycket ovan.

Reinvesteringsprognosen 2021–2025 för VA verksamheten är 1 328 mnkr och budget är 1 273 mnkr. Avvikelsen är 55 mnkr och förklaras i stycket ovan.

För 2021–2023 har budget justerats till utfall de åren och för 2025 är det ingen avvikelse i dagsläget.

Avfallsverksamheten

Investeringsområde, mnkr	Årets utfall		Prognos helår		Budget helår		Prognos 2021-2025		Budget 2021-2025	
	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink
Nyinvesteringar	-10		-28		-44		-112		-129	
Reinvesteringar	0		-2		-2		-4		-4	
Total	-10		-30		-46		-116		-133	

Utgiftsprognosen för nyinvesteringar inom avfallsverksamheten är 28 mnkr jämfört med budget 44 mnkr. Avvikelse är 16 mnkr där prognos är lägre än budget. Utgiftsprognosen för reinvesteringar inom avfallsverksamheten är 2 mnkr som är densamma som budget 2 mnkr.

Avvikelsen inom nyinvesteringar beror på senarelagda investeringar på återvinningscentralerna Bulycke (ändrad tidplan från staden) och Tagene (dagvattenhanteringen kräver ytterligare utredning) samt försening av kompletterande åtgärder på Brudaremossens lakvattenanläggning. Avvikelsen förklaras även av ändrad tillämpning av redovisningsprinciper för inköp av avfallskärl som istället ökar årets driftkostnader.

Investeringsprognosen 2021–2025 för avfallsverksamheten är 112 mnkr och budget är 129 mnkr. Avvikelsen är 17 mnkr och förklaras i stycket ovan. För reinvesteringar finns ingen avvikelse mellan prognos och budget

För 2021–2023 har budget justerats till utfall de åren och för 2025 finns ingen avvikelse i dagsläget.

3.2.4.2 Exploateringsinvesteringar

År 2024

Belopp i mnkr	Årets ack utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Inkomster	32	44	0	44
Utgifter	-114	-220	-220	0
Netto	-82	-176	-220	44

Planperioden 2021-2025

Belopp i mnkr	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025	Avvikelse
Inkomster	194	289	0	289
Utgifter	-431	-678	-538	-140
Netto	-237	-389	-538	149

Prognos för exploateringar är 220 mnkr vilket är samma som budget. Budgeten justerades i april i Kretslopp- och vattennämnden, då beslut togs att överföra budgetmedel inom planperioden från år 2025 till år 2024 och budgeten för 2024 ökades därmed med 100 mnkr till 220 mnkr. Då utfallet även 2023 blev högre än budget finns inga medel kvar för planperioden till år 2025. I nomineringsförslaget 2025 äskas 140 mnkr till år 2025.

Upparbetade kostnader förklaras främst av volymökning men för några projekt har tilläggsbeslut krävts på grund av fördröjning. Prognos för inkomster är 44 mnkr. Inkomsterna, det vill säga anslutningsavgifterna, är svåra att bedöma och i dagsläget finns en osäkerhet på grund av konjunkturläget.

Flera insatser har gjorts för att stärka samordningen av förvaltningens investeringsplanering med stadens, till exempel gemensam resurs- och tidsplanering av exploateringsprojekt och utveckling av faktureringsrutin med exploateringsförvaltningen.

3.2.4.3 Projektuppföljning

Investerings- och exploateringsprojekt av väsentlig betydelse

Projekt	KF-beslut (J/N)	Ack. utfall		Total projektprognos		Projektbudget		Slutår
		Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	
Alelyckan Ultrafilter (2018)	J		-380		-720		-900	2026
Kodammarna (2019)	N		-495		-500		-540	2024
Björlanda pumpkedja (2020)	J		-225		-250		-350	2025
Tekniskt vatten (2022)	J		-410		-460		-500	2025

3.2.4.4 Större investeringsprojekt

Alelyckan ultrafilter och dricksvattenkemikalier

Kommunfullmäktige beslutade år 2018 att godkänna investeringsprojektet Alelyckans ultrafilter och dricksvattenkemikalier. Projektets syfte är att installera ultrafilter på Alelyckans vattenverk för att komplettera den mikrobiologiska barriärverkan på vattenverket. Med ultrafilter förbättras leveranssäkerheten av dricksvatten och ger skydd mot vattenburen smitta. Vattenburen smitta bedöms idag som den största hälsorisken för allmän dricksvattenförsörjning baserad på ytvatten.

Byggnationen av den nya ultrafilterbyggnaden fortgår som planerat. Betonggjutningar är färdigställda och i höst kommer byggnaden ha tätt hus. Under 2024 har fastighetsinstallationerna och processinstallationerna kommit igång. Projektet bedöms bli klart under andra kvartalet 2026.

Nämndens beslutade budget är 780 mnkr i 2018 års prisnivå. Den beslutade ramen från fullmäktige är 900 mnkr i 2018 års prisnivå. Senaste prognos uppgår till 720 mnkr i 2018 års prisnivå, vilket innebär att kostnaderna ligger inom budgetram.

Renovering av avloppspumpstation - Kodammarna

Projektet renovering av avloppspumpstationen Kodammarna fortlöper. Syftet med projektet är att ersätta den gamla pumpstationen från 1967 som har en kritisk funktion för staden. Pumpstationen tar emot avloppsvatten från en stor del av staden. Anläggningen är även en av stadens största bräddpunkter.

Ettapp 2 är slutförd och anläggningen är driftsatt i samarbete med Gryaab. Även rivningen av den gamla stationen, Ettapp 3, är slutförd. Den fjärde etappen i projektet, som är byggnation av en verkstad och servicebyggnad, är också klar. Slutbesiktning är gjord och anläggningen är i drift. Det som återstår är att avsluta projektet och överlämna till drift. Det beräknas vara klart i slutet på september.

Senaste prognos uppgår till 500 mnkr i 2019 års prisnivå. Nämndens beslutade budget är 540 mnkr i 2019 års prisnivå, vilket innebär att kostnaderna ligger inom budgetram.

Björlanda pumpkedja

Möjligheten att avleda avloppsvatten från området runt Skra bro är begränsad då det befintliga avloppssystemet inte uppfyller gällande dimensioneringskrav. Projektet innebär utbyggnad av omkring 6 km överföringsledningar för avlopps- och dricksvatten mellan Skra bro och Kärrdalen samt nybyggnation av en dricksvatten- och två spillvattenpumpstationer. Vidare är syftet med projektet att förstärka leveranssäkerheten av dricksvatten och försörja planerad bebyggelse för norra Hisingen.

Projektet är indelat i olika etapper. Ettapp A är färdigställd och slutbesiktigad. Ettapp B planeras vara driftsatt hösten 2024 och därefter färdigställd vintern 2024.

KF:s beslutade budget är 350 mnkr i 2020 års prisnivå och nämnden har beslutat om en budget på 300 mnkr i 2020 års prisnivå. Projektets prognos omräknat till 2020 års prisnivå är 250 mnkr vilket innebär att projektet håller sig inom budget.

Tekniskt vatten

Den 22 november 2022 undertecknades ett kontrakt mellan Göteborgs Stad och NOVO, som rör utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten för kyla. Syftet med projektet är att bygga två stycken rörledningar mellan Gryaab och NOVO:s kommande batterifabrik i Torslanda.

Kretslopp och vatten undertecknade den 23 november 2022 ett kontrakt med tilldelad entreprenör. Projektet är nu i produktion i fyra av sju etapper, tre är avslutade. Ledningssträckan för projektet uppgår till ca 6,6 km, där delar av sträckan läggs ovan mark. Entreprenaden ska vara avslutad, och projektet klart för överlämning den 1 februari 2025, vilket är det nya datum som under hösten 2023 överenskommits mellan Staden och NOVO. Den 28 augusti 2024 är det lagt 5,4 km vilket innebär 82 % av den totala sträckan.

Projektet har en totalprognos på 550 mnkr. Nämndens beslutade budget är 400 mnkr i 2022 års prisnivå. I KF är beslutad rambudget 500 mnkr i 2022 års prisnivå, varav 100 mnkr är budgetreserv. Med hänsyn tagen till ökade materialkostnader i kombination med den korta utbyggnadstiden, behöver budgetreserven nyttjas.

3.2.4.5 Skyfallsinvesteringar

Prognosen för helåret 2024 är 1,8 mnkr, vilket är 18 mnkr under budget. Orsaken till avvikelserna är att större del av investeringskostnaden för skyfallsprojekt Stabbeparken vid Östra sjukhuset och kommande projekt vid Sahlgrenska kommer tas av Västra Götalandsregionen. Prognosen för planperioden 2021–2025 är 57 mnkr och budget är 75 mnkr. Avvikelsen är 18 mnkr och förklaras i stycket ovan. För 2021–2023 har budget justerats till utfallet de åren.

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster						
Utgifter	-1	-2	-20	-13	-57	-75
Netto	-1	-2	-20	-13	-57	-75

3.2.4.6 Tekniskt vatten investeringar

Den 22 november 2022 undertecknades ett kontrakt mellan Göteborgs Stad och NOVO, som rör utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten för kyla. Syftet med projektet är att bygga två stycken rörledningar mellan Gryaab och NOVO:s kommande batterifabrik i Torslanda.

Kretslopp och vatten undertecknade den 23 november 2022 ett kontrakt med tilldelad entreprenör. Projektet är nu i produktion i fyra av sju etapper, tre är avslutade. Ledningssträckan för projektet uppgår till ca 6,6 km, där delar av sträckan förläggs ovan mark. Entreprenaden ska vara avslutad, och projektet klart för överlämning den 1 februari 2025, vilket är det nya datum som under hösten 2023 överenskommits mellan Staden och NOVO. Den 28 augusti 2024 har vi förlagt 5,4 km vilket innebär 82 % av den totala sträckan.

Projektet har en totalprognos på 550 mnkr (vilket motsvarar 460 mnkr i 2022 års prisnivå). Nämndens beslutade budget är 400 mnkr i 2022 års prisnivå. I KF är beslutad rambudget 500 mnkr i 2022 års prisnivå, varav 100 mnkr är budgetreserv. Med hänsyn tagen till ökade materialkostnader i kombination med den korta utbyggnadstiden, behöver budgetreserven nyttjas.

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster						
Utgifter	-213	-300	-300	-452	-550	-550
Netto	-213	-300	-300	-452	-550	-550

3.2.5 Uppföljning av kapitalkostnader

Belopp (tkr)	Nominering 2024	Nämnd-budget 2024	Utfall perioden	Prognos helår 2024	Utfall helår 2023
Avskrivningar	-199	-190	-123	-193	-175
Ränta	-143	-155	-122	-191	-115
varav skattefinansierat Skyfall					
- Avskrivningar	-0,60		0	-0,04	0
- Ränta	-0,60		-0,20	-0,30	0
Summa Skyfall	-1,20	0	-0,20	-0,34	0
Totalt	-342	-345	-245	-384	-290

I tabellen ovan ingår inga räntekostnader för Tekniskt vatten i nämndbudget. I nominering 2024 ingår inte ränta på anläggningsavgifter.

Avskrivningar

Avskrivningskostnaden prognosticeras bli 193 mnkr jämfört med budgeterat för året, 190 mnkr. Prognosen för VA blir högre än budget då investeringstakten varit högre under första delen av året och fler projekt avslutas och avskrivning påbörjas.

Ett av de skattefinansierade projekten, Skyfallsanläggning Fjädringsplan, är klart och ska aktiveras under 2024. Avskrivningskostnaden blir lägre än i nomineringen då avskrivningstiden är längre än budgeterat och detta projekt avslutas i slutet av året.

Ränta

Från och med 2023 har Kretslopp och vatten gått från att använda internränta till kontokreditsränta. Kretslopp och vatten använder sig av Koncernbankens ränteprognoser och de uppdateras löpande vilket påverkar vilken ränta som används vid de olika tillfällena i tabellen ovan. Räntan för år 2024 var 2 % i nomineringstillfället och snitträntan för 2023 var 1,88 % och snitträntan för 2024 är 2,53 %.

Investeringstakten är hög 2024. För perioden har investeringsbeloppen varit 45 % högre än motsvarande period föregående år. Investeringsutfallet är t.o.m. augusti över 1 miljard kronor. Ökningstakten i investeringsutfallet förutsågs inte i budgetarbetet 2024.

Investeringstakten påverkar låneskulden som nu är högre än vad som förutsågs i budgeten. Låneskulden som är beräkningsunderlaget för räntekostnaden påverkar också räntekostnadsprognosen för året.

Räntekostnaden för VA prognosticeras till 174 mnkr jämfört med budget 148,5 mnkr. Detta beror på för lågt beräknade investeringsutgifter, för lågt låneskuldssantagande och högre ränta än vad som räknades med i budget. Prognosen för avfall är i stort sett samma som budget. Ränta för tekniskt vatten är inte med i budgetsiffran ovan men med i prognosen.

3.2.6 Uppföljning av investeringsrelaterade driftkostnader

Belopp i mnkr	Nominering 2024	Grundutrymme ram 2024	Nämnd-budget 2024	Utfall perioden	Prognos helår 2024	Utfall helår 2023
Investeringsrelaterade driftkostnader	-10			-13,5	-16	-84

Investeringsrelaterade driftkostnader uppgår till 13,5 mnkr för 2024 och prognosen för helåret är 16 mnkr. Kostnaden avser tillfälliga baracker under ombyggnad av labbet på Lackarebäcks vattenverk samt filmning av kritiska ledningar. Det gjordes ingen nominering för 2024 och inget beslut om budget togs.

I rapporteringen 2023 ingick kostnad för detaljplanearbetet och förstudier som framför allt är egen arbetad tid. Dessa kostnader är inte med som investeringsrelaterade kostnader 2024.

3.2.7 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
Nedlagda deponier	818	1 000	1 000
Västsvenska paketet	1 024	2 000	2 000
Dagvatten och skyfall*	5 867	10 500	10 500

Ovanstående kostnader inkluderar även kostnader för arbetad tid

*Observera att Dagvatten och skyfall även redovisas som ett eget kollektiv i kapitel 3.2.2.4

3.3 Uppföljning av budgetavvikelser

3.3.1 Förvaltningens förslag till åtgärder

Åtgärd/kommentar	Helårseffekt (mnkr)	Planerad effekt innevarande år	
		mnkr	Årsarbetare

Kretslopp och vattennämnden är för taxekollektiven undantagen § 16 i kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning. Nämnden har beslutat om egna regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning (KVN 2023-09-20§ 155 dnr 0652/23).

Regelverket innebär att negativa avvikelser i förhållande till det ekonomiska målet

för såväl drift- som investeringsverksamheten ska hanteras på olika sätt. Vanliga verksamhetsavvikelser ska vid varje uppföljning redovisas och ett förslag till åtgärder skall läggas fram till nämnden.

Det innebär att det underskott som redovisas i denna delårsrapport hanteras på följande sätt:

VA-verksamheten

För VA-verksamheten hanteras den ekonomiska avvikelser i kommande års taxa då den uppstått till följd av räntenivå och förändringar av pensionsskulden.

Avfallsverksamheten

För avfallsverksamheten förklaras den ekonomiska avvikelser av en verksamhetsavvikelse och inte av förändrad räntenivå eller förändring av pensionsskuld.

Förvaltningen föreslår därav att nämnden, till sammanträdet i oktober, uppdrar åt förvaltningen att ta fram ett förslag till besparingsåtgärder.

3.3.2 Uppföljning av beslutade åtgärder

Åtgärd/ kommentar	Helårs-effekt (mnkr)	Planerad effekt innevarande år		Effekt tom perioden	Bedömd effekt innevarande år	
		mnkr	Årsar-betare	mnkr	mnkr	Årsar-betare
Uppdaterad inrapportering till Naturvårdverket(Avfall)	4					
Neddragning tömningsfrekvens behållare(Avfall)	3,5					
Senarelagd ersättningsrekrytering(Avfall)	0,5					
Återhållsamhet kommunikationsinsatser(Avfall)	0,5					

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Uppföljning avtalssamverkan

Avtalets namn/rubrik	Avtalspart/-er (kommun och/eller Region)	Verksamhet som bedrivs med stöd av avtalet	Övrigt?
Avtal Göteborgs leverans av dricksvatten till Ale och Göteborgs transitering av dricksvatten från Gårdsten genom Ale till Rödbo på Hisingen i Göteborg	Ale kommun	Dricksvattendistribution	Leverans av dricksvatten till Ale. Transitering av dricksvatten till Göteborg via Ale (vatten från Gbg)
Insamling och omhändertagande av återanvändbara saker från åvc:er	Kungsbacka kommun	Avfall/Återvinning	Insamling av byggmaterial såsom fönster, dörrar, garderober, tegeltakpannor och VVS-prylar. Insamlingsaktören ersätts inte av beställaren
VA-avtal med Kungsbacka kommun inkl dricksvatten och spillvatten	Kungsbacka kommun	Dricksvattendistribution Avledning spillvatten	Kostnaderna för resp kommuns åtagande enligt detta avtal är likställda. Resp kommun fakturerar sina abonnenter. Kungsbacka levererar dricksvatten till fastigheter i Göteborg. Kungsbacka tar emot spillvatten från fastigheter i Göteborg och vice versa.
Avsiktsförklaring avseende samverkan kring vatten- och avloppsförsörjning	Kungsbacka kommun	Vatten och avlopp	Gemensam planering inför framtida investeringar
Ömsesidigt dricksvattenkomplement i ansträngda lägen	Kungsbacka kommun	Dricksvattendistribution	
Samverkansavtal gällande test av infiltrationsanläggning i Gråbo	Lerums kommun	Råvattenförsörjning	
Avsiktsförklaring mellan Göteborg och Lerum avseende samverkan kring råvattenförsörjning från Mjörn	Lerums kommun	Råvattenförsörjning	Gemensam planering inför framtida råvattenförsörjning
Dricksvattenleverans till Mölndal	Mölndals stad	Dricksvattendistribution	
Avledning av spillvatten från Eklanda Mölndal via Göteborg	Mölndals stad	Avledning av spillvatten	
Avledning av spillvatten från Göteborg genom Mölndal	Mölndals stad	Avledning av spillvatten	
Dricksvattenleverans till Partille	Partille kommun	Dricksvattendistribution	
Partille transitering avlopp	Partille kommun	Avledning avlopp	

Dricksvattenleverans till Öckerö	Öckerö kommun	Dricksvattendistribution	
Avtal kring fördjupat regionalt samarbete inom avfall, vatten och avloppsområdet i Göteborgsområdet	GR	Vatten, avlopp och avfall	
Förebyggandecoach	GR	Avfall	Stötta GR-kommunerna att tillsammans med deras avfallsrepresentanter starta ett projekt inom resurssmart förskola och äldreomsorg.
Samarbetsavtal om nyttjande av ÅVC	Partille, Lerum, Härryda, Mölndal, Kungsbacka och Ale kommuner	Avfall/Återvinning	Kommuninvånare får välja vilken ÅVC de vill
Samarbetsavtal och styrgrupp om inpasseringssystem ÅVC	Partille, Lerum, Härryda, Mölndal, Kungsbacka och Ale kommun	Avfall/Återvinning	Kommunerna har samma inpasseringssystem eftersom invånarna ska kunna välja ÅVC även i annan kommun än hemkommunen

Förvaltningen samarbetar med flera kommuner, framförallt kring dricksvattenleverans och spillvattenavledning. Det finns också samarbeten kring avfallsinsamling.

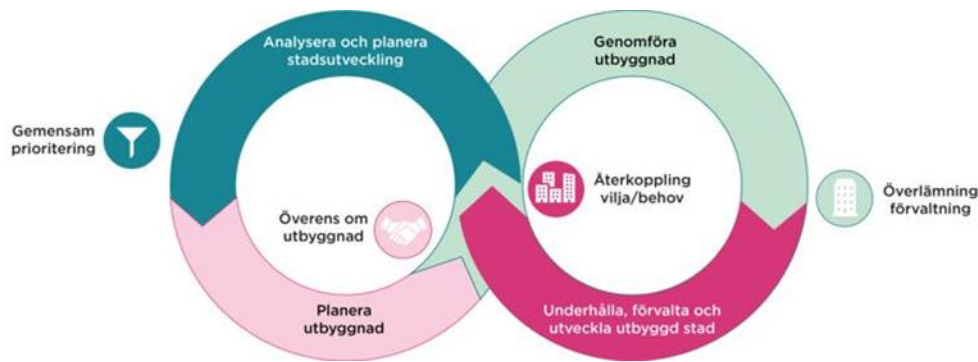
Förvaltningen har tecknat flera avtal med Mölndals stad, som gäller drift och underhåll av gemensamma anläggningar, tex katodiskt skydd av vattenledningar, kulvert från Lackarebäckverket, vattenledningar i Krokslätt Parkgata, m.fl. Det pågår även ett samarbete med ledningsflytt och bildande av ledningsrätt för Pedagogen Park i Mölndals stad.

Kretslopp och vattennämnden har delegerat ansvar till förvaltningsdirektören att teckna avtal med andra kommuner och regioner. I vissa fall förekommer delegation även på avdelningschefsnivå.

Alla ovanstående avtal är tillsvidare avtal och löper på tills någon part säger upp avtalet skriftligt. Uppsägningstid varierar.

3.4.2 Sammanhållen stadsutveckling

Syftet med den nya omorganisationen inom stadsutvecklingsområde, som trädde i kraft i januari 2023, är att skapa en mer sammanhållen stadsutvecklingsprocess i såväl planering, genomförande som förvaltning av staden. Det är många nämnder som direkt eller indirekt påverkas av nya ansvar och arbetssätt.

För att nå syftet med den nya organisationen och styra mot en än mer sammanhållen stadsutveckling är en viktig del att utveckla och öka samverkan mellan de stadsutvecklande nämnderna (SUV); stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden och stadsfasighetsnämnden och övriga förvaltningar som arbetar inom stadsutveckling. På ledningsnivå har detta konkretiserats genom att direktörerna har regelbundna ledningsmöten. Samverkansforumet avser samarbetet mellan SUV samt Kretslopp och vatten, idrotts- och föreningsförvaltningen, kulturförvaltningen och stadsledningskontoret.

Forumet har syfte att styra mot en sammanhållen stadsutveckling genom att:

- driva önskad kultur
- effektiv koordinering och integration av det arbete som krävs för att gå tillsammans i den överenskomna riktningen (samordna)
- säkra planering, genomförande och uppföljning av processer, portföljer, politiska mål, uppdrag och program/planer
- skickliggöra varandra (samverka)
- samordnad extern samverkan.

Gemensamma utvecklingsinsatser för att uppnå en sammanhållen stadsutveckling

Ett intensivt arbete pågår med gemensamma utvecklingsinsatser för att uppnå en mer sammanhållen stadsutveckling. Nedan listas ett antal pågående utvecklingsinsatser som berör Kretslopp och vatten.

Samlokalisering

I början av november kommer idrott och föreningsförvaltningens centrala administration att flytta till kretslopp och vattens lokaler i Alelyckan. Det är en temporär flytt för två års tid, då de befintliga lokalerna på Kviberg genomgår reparation och ombyggnation. Ur ett stadenperspektiv innebär det ett mer effektivt utnyttjande av resurser och ur ett processperspektiv hoppas förvaltningarna att hitta synergier för att kunna jobba bättre tillsammans över förvaltningsgränserna. Förvaltningarna har mycket gemensamt då båda är involverade i stadsutvecklingsfrågor och har ansvar från ax till limpa i byggnation av anläggningar.

Övergripande inriktning för samordnad stadsutveckling

Övergripande inriktning för samordnad stadsutveckling (ÖISS) är en del i den taktiska planeringen och ska säkra samordning och genomförandeförutsättningar för stadsutveckling. Ett förslag på underlag för prioritering planeras att lämnas till stadsbyggnadsnämnden i slutet av året. Arbetet som lett fram till underlaget har bedrivits tillsammans med stadens stadsutvecklande förvaltningar. En förstudie för områdesplanering är också klar och det finns förslag till process för planeringsbeslut för större investeringsprojekt och planprogram.

Utvecklingsidé

För att undvika långtgående projektutveckling inom stadens stadsutveckling där det saknas samsyn har ett utvecklingsarbete genomförts mellan de stadsutvecklande förvaltningarna. Utvecklingsarbetet har lett till nytt arbetssätt som syftar till att i ett tidigt skede av stadens planering ta fram överenskommelse om var den fortsatta stadsutvecklingen ska ske inom begränsad geografisk plats. En viktig del är att få till en tydlig överlämning mellan den strategiska planeringsprocessen och plan- och exploateringsprocessen (PLEX). Därför har metoden med utvecklingsidéer tagits fram som fungerar som koppling mellan processerna. Utvecklingsidéerna har börjat användas under våren och innehåller förslag på användning av plats/område samt avvägningar och medskick inför kommande planering. Eftersom utvecklingsidéerna är förankrade inom de stadsutvecklande förvaltningarna ges förutsättningar för att undvika projektutveckling som inte är hållbara eller saknar samsyn.

Plan- och exploateringsprocessen

Syftet med att utveckla en gemensam process för plan- och exploatering är att få stadsutvecklingsprojekten att rulla smidigare i ett flöde från idé till iordningställd plats. Implementeringen av PLEX har pågått under året där processen har införts för såväl nya som pågående projekt i olika steg. Introduktionsutbildningar har erbjudits till närmare 300 medarbetare på berörda förvaltningar vid åtta tillfällen och efter sommaren ska samtliga projekt ha skrivit ihop en stadsutvecklingsidé för sitt projekt. En stadsutvecklingsidé görs för projekt på kommunal mark och innehåller syfte och mål, förslaget i sin helhet, viktiga avvägningar/bedömningar och förslagets relation till olika styrande dokument.

Implementeringen av arbetssättet fortsätter under hösten.

Lokalförsörjning i stadsutvecklingen

Lokalförsörjningen sträcker sig över alla skeden i stadsutvecklingen. Arbete med att implementera stadens nya styrmiljö för lokalförsörjning i processutvecklingen pågår och är en del av såväl strategisk- och taktiskplanering som PLEX.

4 Styrinformation till nämnden

4.1 Nämndens mål och indikatorer

4.1.1 Grunduppdrag

4.1.1.1 Centrala mål: Säker dricksvattenförsörjning

Beskrivning

Säker dricksvattenförsörjning är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Att kontinuerligt leverera vatten med rätt kvalitet är en av förvaltningens huvudprocesser som består av delprocesserna förebygga användning av dricksvatten, skapa förutsättningar för att tillhandahålla dricksvatten, säkra råvattentillgången, producera dricksvatten och distribuera dricksvatten.

Måluppfyllelse

Viss måluppfyllelse

Råvattenförsörjning

Arbetet med att säkra råvattnet fortsätter. Under våren har en överenskommelse med Mölndal och Härryda nåtts om hur vattenuttag från Mölndalsån ska ske för att trygga regionens vattenförsörjning. Förberedelser för att använda Mjörn som vattentäkt fortlöper.

Dricksvattenproduktion

Dricksvattenproduktionen har fungerat utan större störningar. Barriärverkan vid Alelyckans vattenverk har tidvis varit under målnivå, och åtgärder har vidtagits. Problem med luktstörningar vid Lackarebäcks vattenverk har under vintern uppmärksammats i media, men vattnets hälsomässiga kvalitet påverkades inte. Förbättringsarbeten pågår, bland annat genom installation av ultrafilter vid Alelyckan. Det finns utmaningar med att anläggningar åldras snabbare än de förnyas. Förnyelsearbetet har tillfälligt stannat av på grund av organisationsförändringar, men insatser görs för ökad förnyelse.

Grunduppdragen levereras med hög måluppfyllelse, men kapaciteten att genomföra planerade aktiviteter är begränsad, vilket påverkar helhetsbedömningen.

Dricksvattendistribution

Dricksvattendistributionen har inte haft några större avvikelser under perioden. Läckagenivån på nätet är den lägsta någonsin, strax under den tidigare målsättningen på 14m3 per km ledning och dygn. Förnysetakten har ökat något under de senare åren och trenden förväntas fortsätta under året, vilket förbättrar både leveranssäkerheten och minskar läckaget. Kvaliteten på dricksvattnet har varit

god under perioden med få klagomål.

Bedömning är att måluppfyllelsen uppfylls till viss del.

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2024
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: mer än 95 % störningsfri drift	82 %	79 %	52 %	95 %
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: 100 % avseende specifika krav enligt livsmedelsverket samt barriärverkan	100 %	100 %	100 %	100 %
Andelen tid med en faktisk råvattenkvalitet som uppfyller branschriktlinjerna, prestationsmått, målvärde: 95 %	100 %	100 %	73 %	95 %
Läckage från dricksvattennätet, målvärde 14 m3/km ledning, år	18,7	14,8	13,9	15,5
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 1 % av dricksvattenledningsnätet		0,64 %	0,3 %	1 %

Utfall 2024 avser till och med augusti.

4.1.1.2 Centrala mål: Robust avloppshantering

Beskrivning

Robust avloppshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Att avleda och rena avlopp för hälsa och miljö är en av förvaltningens huvudprocesser som består av delprocesserna skapa förutsättningar för att hantera avlopp, avleda avloppsvatten och rena avloppsvatten.

Måluppfyllelse

Viss måluppfyllelse

Avloppsavledningen har fungerat utan större störningar hittills under året. Systemet är direkt nederbördspåverkat och trots att den totala nederbörden uppgår till 656 mm, vilket kan jämföras med medelvärdet på 432 mm de senaste 30 åren, så ligger antalet översvämningar lägre än normalt. Det beror på att nederbörden varit utspridd och inte så intensiv vilket är det som orsakar de flesta översvämningarna. Antalet avloppsstopp är lägre än föregående år och ligger strax under normalt men kommer sannolikt landa strax över målnivån på helåret.

Nödavledning från pumpstationer har varit hög på grund av den höga nederbörden, framförallt påverkade vintern med kombinerad nederbörd och snösmältning kraftigt.

Föregående års trend med ökad förnyelse av både ledningar och anläggningar håller i sig där målnivån sannolikt nås på helåret för båda två. Prognosen för pumpstationer (7 st 2024) är den högsta någonsin vilket innebär att vi också betar

av lite av förnyelseskulden från tidigare.

Metodutveckling och nya styrande dokument för att identifiera platser för blågröna anläggningar och nya metoder för rening och fördröjning av dagvatten har skett under perioden. Även rutiner och hantering för markavvattningsföretag har färdigställts i samarbete med exploateringsförvaltningen.

Ett flertal större stadsutvecklingsprojekt på Hisingen pågår, liksom om- och utbyggnader vid Masthuggskajen. VA-utbyggnadsprojekt Rödbo-Rösbo har färdigställts under perioden, och 31 st hushåll har fått kommunalt VA.

Bedömning är att måluppfyllelsen uppfylls till viss del.

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2024
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 0,8% av ledningsnätet	0,58 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Behovsbaserad styrd förnyelse av pumpstationer, målvärde: 6 st per år	0 st/år	5 st/år	2 st/år	6 st/år

Utfall 2024 avser till och med augusti.

4.1.1.3 Centrala mål: Hållbar avfallshantering

Beskrivning

Hållbar avfallshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Att samla in och behandla avfall för god resurshushållning är en av förvaltningens huvudprocesser som består av delprocesserna förebygga avfallets mängd, skapa förutsättningar för avfallshantering, samla in avfall och behandla avfall.

Måluppfyllelse

God måluppfyllelse

Drift och avvikelser

Driften fungerar väl och kundklagomålen är fortsatt få.

Avfallsmängder och matavfallssortering

Mängden avfall till förbränning fortsätter att följa sin nedåtgående trend samtidigt som mängden matavfall fortsätter att öka, vilket bidrar till måluppfyllelsen.

Obligatorisk matavfallssortering bedöms ligga bakom förbättringen. Efter att de flesta flerbostadshus har infört matavfallssortering fokuserar förvaltningen nu på att stötta verksamheter med införande. Andelen kunder med blandat avfall har på ett år sjunkit från 23 till 17 procent.

Återvinningscentraler och kretsloppsparkar

Besöken på återvinningscentralerna fortsätter att öka och är 10 procent fler jämfört med samma period föregående år. En ökning syns också i mängden insamlat grovavfall med 6 procent.

Arbetet med Högsbo kretsloppspark går enligt plan. I juni blev systemhandlingen klar och nämnden fattade ett investeringsbeslut. Därefter har projekteringsavtal

tecknats och detaljprojektering har inletts.

Tillkommande ansvar för förpackningsinsamling

Övertagandet av insamlingsansvaret för förpackningar från årsskiftet har gått bra. Ett drygt halvår in i det nya uppdraget är uppstartsproblemen lösta och klagomålshantering, städning och insamling vid återvinningsstationerna fungerar tillfredsställande. Insamling av förpackningar i flerbostadshus utförs enligt plan av auktoriserade utförare. Ersättningen från producentansvarsorganisationerna för insamlingen har ökat något under perioden, men för full kostnadstäckning för 2024 hade ytterligare 35 miljoner kronor behövts utifrån utfall och prognos i augusti.

Avfallsbehandling och lakvattenrening

Cirka 40 procent av det matavfall som tas emot på Marieholmsanläggningen sorteras bort som rejekt. Renovas styrelse tog i maj investeringsbeslut om att bygga om förbehandlingen för att förbättra processen och få ner rejektmängden.

Behandlingskostnaden för lustgastuber har ökat markant sedan 2022. Förvaltningen fick i juni i uppdrag av nämnden att till Naturvårdsverket skicka in en begäran om tillsynsåtgärder mot producenter av lustgastuber, i syfte att förmå producenterna att bekosta behandlingen i enlighet med producentansvaret.

Brudaremassens lakvattenanläggning fungerar och renat lakvatten avleds till Gryaab. Ingen avvikelse har förekommit från april till sista augusti. Det finns svårigheter med slamhantering i anläggningen och en ansökan om förlängd provotid för miljötillståndet är därför inskickad.

Styrande dokument

Kommunfullmäktige har inte fastställt nya avfallsföreskrifter efter att nämnden behandlat en återremiss av förslaget. Nämnden har, med anledning av kommande lagändringar från 2025, under våren beslutat om utställning av förslag till ytterligare en revidering av föreskrifterna, som ska ske när det förra förslaget fastställts. I och med att revideringen kopplat till lagändringarna 2024 inte har beslutats ännu är det troligt att revideringen kopplat till lagändringarna 2025 inte kommer att vara klar 1 januari. Påverkan på verksamheten är hanterbar.

Senaste uppföljningen av avfallsplanens mål som redovisats till nämnden under perioden visar att ett flertal mål inte bedöms nås i tid. Särskilt uppmärksammar förvaltningen att målet om att halvera antalet engångsartiklar inom stadens egna verksamheter till 2025 inte kommer att nås med nuvarande insatser.

Nämnden tog i maj beslut om en inriktning med viktdebitering för kommande tvåfackskärl. Taxeförslaget inför 2025 utformas med miljöstyrning i enlighet med förslaget.

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2024
Kundklagomål i förhållande till totala antal hämtningar/töm, målvärde: ska inte överstiga 0,04 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	<0,04 %
Mängden avfall till förbränning ska minska, målvärde: < 132 000 ton	136 118 ton	130 932 ton	87 338 ton	<132 000 ton
Mängd matavfall till behandling	22 491 ton	22 541 ton	16 110 ton	>23 500 ton

4.1.1.4 Centrala mål: Trygg skyfallshantering

Beskrivning

Trygg skyfallshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell. Detta är en huvudprocess som tillkommit under 2022. Kretslopp och vatten har i uppdrag att samordna och driva skyfallsfrågan i nya och befintliga områden i Göteborg och ska säkerställa att nödvändiga åtgärder genomförs.

Måluppfyllelse

Viss måluppfyllelse

Klimatanpassningsplanen antogs av Kommunfullmäktige i april 2024. I planen pekas andra aktörer ut som ansvariga för genomförande och investeringsnomineringar inom skyfallsområdet, vilket gör att förvaltningens roll behöver klargöras på nytt.

Stadsbyggnadsförvaltningen har lyft behov av att förvaltningen driver och tar fram en utredning som beskriver beslutsvägar och arbetsprocesser för hur strukturella skyfallsanläggningar som ligger utanför detaljplanelagt område, men som är en förutsättning för planens genomförande, skall kunna utredas och anläggas. Uppdraget har bedömts vara mycket viktig för kommande planarbete men har försvårats av resursbrist på andra berörda förvaltningar. Uppdraget har gjort att andra planerade insatser inom skyfallsarbetet har prioriterats ner till förmån för att genomföra uppdraget enligt beslutad tidplan.

Under perioden har anläggningar motsvarande en volym på 5 485 m³ anlagts i befintlig stad. Två projekt i syfte att skydda våra större regionala sjukhus Östra och Sahlgrenska är i genomförandefas (Stabbeparken och Guldhedsbergen). Anläggningen vid Stabbeparken har förseningar i tidplan bland annat på grund av svårigheter med marktillgång och befintliga stadsplaner.

Arbete har påbörjats med en uppdatering och förtydligande av skyfallsöverenskommelsen.

Under perioden har en informationskampanj avseende fastighetsägares ansvar vid skyfall samt lämpliga åtgärder genomförts i media.

4.1.2 Utvecklingsarbete

Miljö och klimat

Förvaltningen har under första halvan av 2024 drivit ett utvecklingsarbete inom ramen för miljö- och klimatmålen. Arbetet med att förankra och sprida kunskap och förståelse för miljö- och klimatmålen har fortsatt.

Inom hållbart och klimatneutralt byggande görs nu insatser för att säkerställa framdrift inom miljö och klimat. Bland annat genomgår samtliga medarbetare inom projektorganisationen en utbildning i både förvaltningen och stadens gemensamma krav, samt hur de ska följas upp i våra entreprenader. Arbete pågår också för att få avtal på plats som kravställer fossilfri drift och elektrifiering. Kretslopp och vatten deltar även i flera SVU-arbeten, bland annat Klimatpraktika för ledningsprojekt inom VA samt hållbarhetskrav vid upphandling.

Ledningsnätets arbete med målet om minskad energiförbrukning fortsätter, bland annat genom en framtagen plan för energioptimering på både avlopps- och vattenanläggningar, samt utvinning av värme ur spillvatten.

Förvaltningens arbete utifrån solenergiplanen löper på enligt plan.

För att kunna arbeta aktivt med uppföljning av miljö och klimatmålen har fyra fokusområden identifierats som viktiga för framdrift: översyn av indikatorer, målbanor (delmål över tid), pålitlig datainsamling och metod för klimatbokslut. Förvaltningen är bland annat en aktiv part i en förstudie för att hitta ett systemstöd för hållbarhetsrapportering och miljöuppföljning. Ett sådant systemstöd skulle lösa en stor del av de utmaningar som finns för förvaltningen kopplat till uppföljningen.

En bedömning av förvaltningens miljö och klimatmål genomförs i oktober 2024 i samband med förvaltningens nulägesanalys.

Långsiktiga verksamhetsplaner

Kretslopp och vattennämnden antog i början av 2024 förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner som innehåller bland annat långsiktiga mål för huvudprocesserna vatten, avlopp och avfall. De nuvarande planerna gäller fram till 2027 och innehåller en prioriteringsmodell som ska användas som vägledning vid prioritering av åtgärder gällande ekonomiska och personella resurser.

Varje plan innehåller ett flertal mål med tillhörande indikatorer, målnivåer och följetal. Indikatorerna följs upp och utvärderas i nulägesanalysen varje höst. Eftersom planerna nyligen antogs har inga större åtgärder hunnit slutföras, men arbetet för att uppnå målen i planerna pågår kontinuerligt.

De viktigaste åtgärderna och projekten för att nå målen med ökad leveranssäkerhet och hälsomässigt säkert vatten fortgår enligt plan. Dessa inkluderar bland annat en kompletterande råvattentäkt, regionalt samarbete kring råvattenresurser, nytt processteg och kapacitetsökning på Alelyckan. För att nå det långsiktiga målet om en robust dricksvattenförsörjning kommer stora förnyelsearbeten att behöva genomföras framöver, bland annat förnyelse av råvattenanläggningarna, reservoarer på vattenverken och ledningsnätet i stort.

För att uppnå målen för avloppshantering fortsätter arbetet med att uppnå en hållbar förnyelsetakt på avloppsledningar, reducera ytor som bidrar till tillskottsvatten och undvika översvämningar i byggnader. Trenden för förnyelsetakten på avloppsledningarna har under många år varit stigande, vilket bidrar till att minska mängden tillskottsvatten och att undvika översvämningar.

Det viktigaste åtgärderna under perioden för att nå de långsiktiga målen för avfallshantering är införandet av obligatorisk matavfallsinsamling, förbereda för fastighetsnära insamling för förpackningsavfall och etableringen av en ny kretsloppspark i Högsbo.

I dagsläget får alla projekt som anges i investeringsnomineringarna en prioritering. Detta användes bland annat i samband med förvaltningens budgetarbete inför 2024, där politiken fick välja mellan två förslag på investeringsnomineringar. Det ena förslaget var neddraget enligt prioriteringsmodellen, medan det andra var mer expansivt. Prioriteringen används även för att kunna följa upp hur det kommande investeringsbehovet är fördelat per investeringsgrupp. Hittills har det inte funnits något behov av att förskjuta projekt längre fram i tiden utifrån hur de är prioriterade.

Forskning och innovation

Under perioden har förvaltningens Forsknings- och Innovations agenda (FoI-

agenda) reviderats och innehåller nu delar för att arbeta mot ökad måluppfyllelse i de långsiktiga verksamhetsplanerna.

Inom avfallsområdet pågår flera projekt inom följande områden:

- Utveckling av användning av elektrifierade fordon.
- Användning av AI och bildigenkänning för förbättrad sortering på återvinningscentraler.
- Utveckling av styrande dokument för att minska fossila utsläpp från avfallshantering.
- Handlingsplaner för att minska plast till förbränning, med fokus på kommunplast och plast i restavfall.

Inom avfallsförebyggande deltar förvaltningen i tre olika EU-projekt med syfte att: öka lokal och regional avsättning av textilavfall, ge stöd till hushåll i fem länder för att de ska bli cirkulära samt utveckla strategiska handlingsplaner för cirkulär ekonomi. Inom deponiområdet har förvaltningen testat två filtermedier (aktivt kol och biofilter) för att rena kvicksilver från lakvatten, med goda resultat.

Inom VA-området och förvaltningens uppdrag pågår FoI-arbete inom flera områden bland annat för att minska läckaget av dricksvatten, optimera beredningsprocesserna för att klara utmaningar med mikroplaster samt olika kemiska och mikrobiella risker som ökar med klimatförändringar. Den åldrande infrastrukturen behöver hanteras och en balanserad vattenförsörjning behöver säkerställas i hela regionen som i dagsläget är beroende av Göta Älv. Stora framtida investeringsbehov måste mötas och beslutsstödsmodeller behöver användas. Det är också viktigt att uppdraget utförs på ett resurseffektivt sätt för att minska klimatpåverkan och anpassa systemen till klimatförändringar.

Forskning pågår inom området nya system där olika nya recirkulerande vattenalternativ kan finnas. Att minska mängden tillskottsvatten till avloppssystemet är en annan utmaning där doktorandprojektet om tillskottsvatten fortskrider. Under första delen av 2024 har huvuddelen av arbetet handlat om att skapa en kostnadsnyttoanalysmodell för att beräkna de samhällsekonomiska kostnaderna och nyttorna av åtgärder för att hantera tillskottsvatten.

4.1.3 Dem vi är till för

Sammanfattningsvis har huvudprocesserna dricksvattenförsörjning, avloppshantering samt avfallshantering visat en generellt god måluppfyllelse till kunderna. Inga stora avvikelser kopplat till leverans av dricksvatten eller kvalitetspåverkan har inträffat hittills under året. Avloppshanteringen har fungerat utan större störningar och trots mer nederbörd än normalt är antalet översvämningar färre. Avloppsstoppen har också varit färre än föregående år. Även avfallsinsamlingen har fungerat väl med få kundklagomål. De uppstartsproblem med exempelvis städning och klagomålsrutiner som fanns efter övertagandet av insamling från återvinningsstationer är lösta. Besöken på återvinningscentraler ökar, och det går numera att lämna in flytande matfett på alla centraler. Arbeta pågår med att ytterligare förbättra kundupplevelsen vid besöken på centralerna.

Införandet av det nya verksamhetssystemet hösten 2023 ledde till långa telefonköer och minskad kundnöjdhet. Under våren har resursförstärkning och kompetensutveckling förbättrat svarstiderna och höjt kundnöjdheten. En del arbete återstår för att vara tillbaka till tidigare nivåer. Kvalitetsbrister i faktureringen har också förbättrats den senaste perioden. Årets mål för att etablera kontakt med de största vattenförbrukarna har nu nåtts, vilket är viktigt för att förbättra kunddialogen och kunna påverka vattenförbrukningen.

5 Redovisning av nämndens uppdrag

5.1 Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i och utanför budget

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att tillgängliggöra lokaler som efterfrågas av valnämnden för att säkerställa tillgång till vallokaler över hela Göteborg. <i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut	✓ Avslutad Kretslopp och vatten har ej möjlighet att bereda lokaler för ändamålet. De lokaler som skulle kunna vara aktuella är ur ett säkerhetsskyddsperspektiv ej tillgängliga. Förvaltningen föreslår att nämnden förklarar uppdraget avslutat vid nämndsammanträde 2024-09-18.
Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att utreda en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten. <i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut	🔄 Pågående Utredning pågår. Arbete med att utreda hur differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten skulle kunna utformas och vilka effekter och nyttor detta skulle medföra pågår i förvaltningen. Utredningen kommer även att omfatta översiktliga jämförelser mellan möjlig styrning via incitament i taxa, och möjlig styrning via regler och krav på fastighetsägare. Detta innebär ingen påverkan på taxekonstruktionen för 2025, utan tidigast för 2026 års va-taxa. Planerad information i Kretslopp och vattennämnden vid sammanträdet i december för beslut i januari. Uppdraget utgör ett eget ärende dnr 0762/24 och återredovisas till KS/KF.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad får i uppdrag att aktivt överväga möjligheter till ökat samutnyttjande av resurser inom kommunikationsområdet. Konsekvenser relaterade till arbetsmiljöaspekter och eventuella upphandlingsregler ska redovisas. Samverkan ska i samband med uppdragets genomförande ske med fackliga parter. <i>Uppdragsår 2024 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</i>	 Pågående Utredning pågår. Förvaltningen ser positivt på samutnyttjande av resurser och arbetar idag aktivt för att öka nyttjande av stadens egna tjänster inom kommunikation. Samverkan inom kommunikationsområdet sker idag med andra förvaltningar inom exempelvis pressnätverk och krisnätverk. Samutnyttjande av resurser kan komma att bli aktuellt mellan Idrott-och föreningsförvaltningen och Kretslopp och vatten i samband med samlokalisering. Planerad information och beslut om uppdraget i Kretslopp och vattennämnden i samband med beslut om årsrapport 2024.